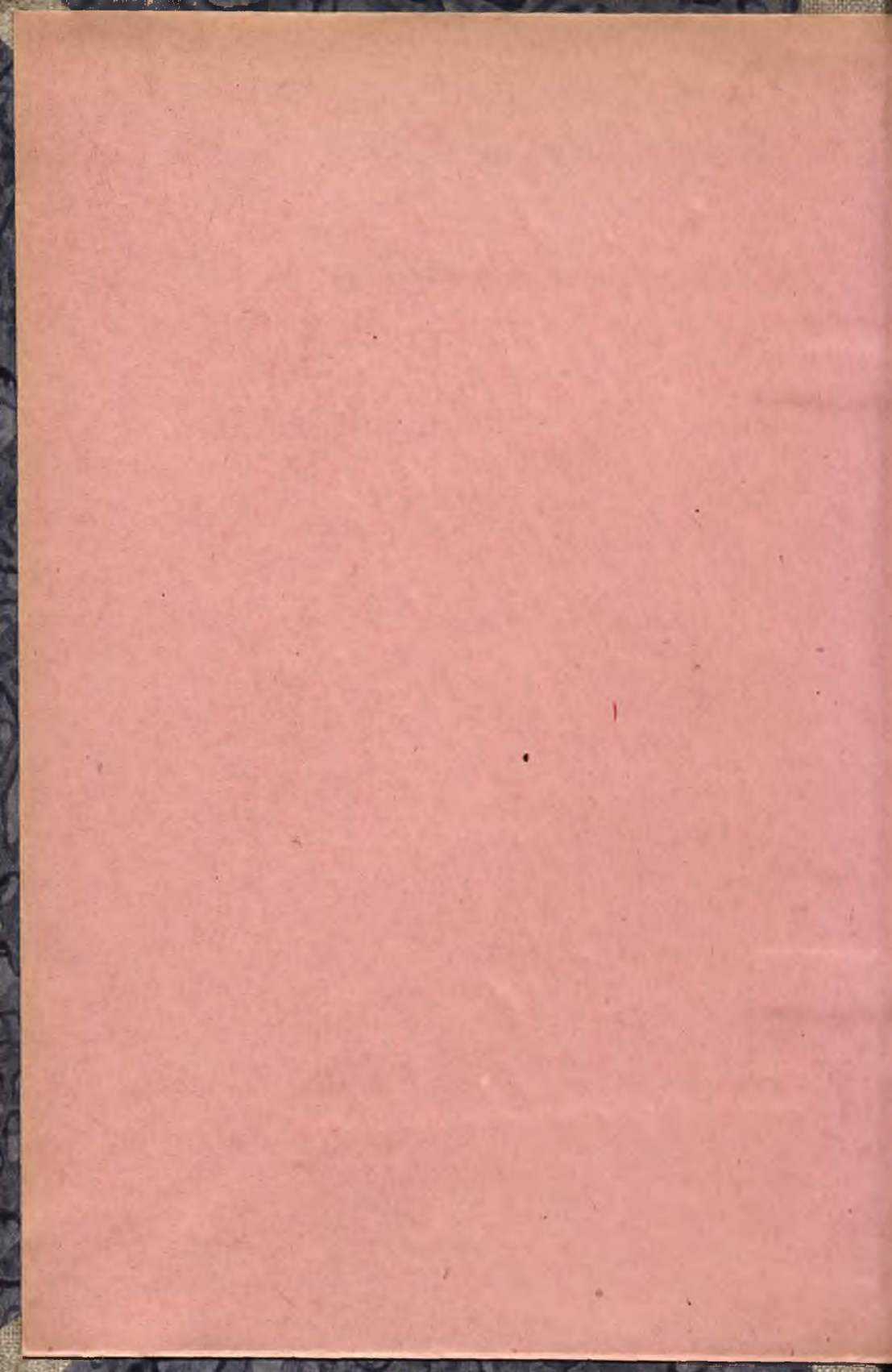

Oddział Śląski

54044
II

Związek Harcerstwa Polskiego
Zarząd Oddziału Śląskiego

*

SPRAWOZDANIE

ZA ROK 1927

Katowice 1928

Nakładem Zarządu Oddziału Śląskiego Z.H.P. Katowice, Słowackiego 22 I p.

Drukiem Księgarni i Drukarni Katolickiej S. A., Katowice, Warszawska 58

Związek Harcerstwa Polskiego

Zarząd Oddziału Śląskiego

*

SPRAWOZDANIE

ZA ROK 1927

S. B. Słowacki

Katowice 1928

Nakładem Zarządu Oddziału Śląskiego Z.H.P. Katowice, Słowackiego 22 I p.

Drukiem Księgarni i Drukarni Katolickiej, S. A. Katowice, Warszawska 58

59044

II.

1822

W tekście używano następujących skrótów :

- NRH. — Naczelna Rada Harcerska (Warszawa, Al. Ujazdowskie 37).
 NZHP. — Naczelniectwo Związku Harcerstwa Polskiego (j. w.).
 GKŻ. — Główna Kwatera Żeńska (adres jak wyżej).
 GKM. — Główna Kwatera Męska (j. w.).
 ZO. — Zarząd Oddziału Śląskiego (Katowice, Słowackiego nr. 22 I p.).
 K. Ch. Ż. — Komenda Chorągwi Żeńskiej (j. w.).
 K. Ch. M. — Komenda Chorągwi Męskiej (j. w.).
 KPH. — Koło Przyjaciół Harcerstwa.

Ob. Rostek Antoni
 St. gród Piotrowie
 ul. Żelazna 45
 26.9.53... sk. 81-

Wydając dziś po raz pierwszy niniejsze drukowane sprawozdanie z działalności harcerstwa na Śląsku, w tej prastarej polskiej ziemi, Zarząd Oddziału czuje się w obowiązku choć w kilku słowach przypomnieć historję rozwoju związku harcerskiego, jednego z najmłodszych stowarzyszeń młodzieży w Polsce i na świecie, a tak popularnego i cenionego, jak może mało które ze stowarzyszeń o celach pokrewnych.

Harcerstwo — to dostosowany do naszych warunków skauting angielski, zorganizowany w latach 1884—1907 przez Gen. Roberta Baden-Powell'a, do Polski przeniesiony przez szereg młodych pracowników społecznych z A. Małkowskim, J. Grodyńskim i K. Wyrzykowskim na czele.

Pierwsze drużyny skautowe pojawiają się prawie równocześnie we wszystkich zaborach w roku 1911. Praca w nich bardzo ciężka, konspiracyjna w ciągłej obawie przed zaborcami, prowadzona w myśl słów Skauta Naczelnego: „Przypuszczam, że każdy z was chciałby w ten lub inny sposób dopomóc ojczyźnie, najłatwiej może tego dokonać, zostając skautem.“

Do ważniejszych dat z okresu niewoli należy rok 1913, pamiętny wyjazdem do Anglii polskiej drużyny reprezentacyjnej na Złot Międzynarodowy, która była uznana jako delegacja Polski, a nie któregoś z zaborów.

Wybuch wojny, powstanie Państwa Polskiego zastaje harcerzy wszędzie przy pracy. Wojna z bolszewikami, odcięcie Lwowa, zdobycie Wilna, okres plebiscytowy i powstania na Śląsku — wszędzie na swych kartach zapisują chlubne czyny harcerzy. Na terenie Śląska pierwsze drużyny harcerskie powstają w 1920 r.

Z nastaniem pokoju ustalają się formy organizacyjne. Na czele **Związku Harcerstwa Polskiego** staje Naczelna Rada Harcerska, wybierana przez Zjazd Walny, a posiadająca jako

swój wydział wykonawczy Naczelnictwo ZHP, zorganizowane w szereg Działów, z których na plan pierwszy wybijają się Główne Kwatery Żeńska i Męska, kierujące właściwą pracą wychowawczą.

Cała Polska jest podzielona na Oddziały, pokrywające się, jak np. na Śląsku, całkowicie z terenem Województwa i obejmujące całość prac harcerskich na danym terenie.

Na czele Oddziałów stoją Zarządy, wybierane przez Zjazd Oddziału, a posiadające szereg Wydziałów, takich samych jak w NZHP, z tym, że Głównym Kwaterom odpowiadają Komendy Chorągwi Żeńska i Męska, które przy pomocy hufców, na które dzieli się teren Oddziału kierują właściwą pracą wychowawczą drużyn.

Tak ustalone organizacyjnie, harcerstwo postawiło sobie w odrodzonej Polsce za cel współdziałać z domem i szkołą w wychowaniu obywateli **zdrowych i dzielnych fizycznie, z charakterem, przygotowanych fachowo do walki życiowej, pracowitych, czynnie miłujących Ojczyznę i bliźnich.** A za główną wytyczną w pracy przyjęło realizowanie w życiu zasad zawartych w prawie i przyrzeczeniu harcerskiem.

Wobec tego **harcerstwo** to wielkie **środowisko braterskie**, w którym starsi i doświadczeńsi pragną stworzyć zdrowe i uszlachetniające otoczenie dla swych młodszych braci i sióstr.

Harcerstwo to znakomity **system wychowawczy**, uznany za taki przez powagi naukowe. Harcerstwo rozporządza bardzo bogatym zasobem środków wychowawczych, którymi pragnie uzupełnić naukę i wychowanie szkolne, kładąc specjalny nacisk na wyrobienie charakteru, zdrowia fizycznego i przygotowanie do służby obywatelskiej.

Harcerstwo to potężny **ruch odrodzeniowy**, który chce przyczynić się do budowy wielkiej i potężnej Polski, do zwiększenia szczęścia obywateli, do urzeczywistnienia zasad Chryśtusowych w świecie, współpracując w tej sprawie z zrzeszeniami skautowymi innych narodów, liczącymi przeszło dwa miliony członków.

Mamy dziś na Śląsku z górą 200 drużyn, skupiających siedem tysięcy młodzieży.

Do pracy w nich potrzebujemy drużynowych, opiekunów i opiekunów, przede wszystkim ze sfer nauczycielstwa i duchowieństwa.

Potrzebujemy kapelanów drużyn, szczególnie młodych księży, którzyby nie przerazili się trudami wędrówek i obozów harcerskich.

Potrzebujemy lekarzy, którzyby badali naszą młodzież i otaczali ją odpowiednią opieką.

Potrzebujemy wielu ludzi, którzyby się mogli podjąć pracy wychowawczej, organizacyjnej i instruktorskiej w Komendach i drużynach.

Potrzebujemy środków materialnych, bo prawdziwie powiedział kiedyś St. Szczepanowski: „Nigdzie na całym świecie przepaść pomiędzy idea, zamiarem, a urzeczywistnieniem nie jest tak wielka, jak w Polsce.“

Musimy być idealistami realnemi. Pokładając wielkie nadzieje w Harcerstwie, musi mu też naród umożliwić spełnienie zadań przez dostarczenie niezbędnych środków.

Nie chodzi wyłącznie o pieniądze, ale i ich pewna ilość jest potrzebna.

Przedstawiając wyniki dotychczasowej pracy, apelujemy do wszystkich obywateli Polaków o wzięcie czynnego udziału w twórczej pracy harcerskiej dla dobra Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

*My zamiast szumnych, pustych słów,
Potęgę czynu znamy —
I póki nasz istnieje huf,
Zgnieść wrogom się nie damy,
Nigdy nie zejdzem z prawych dróg,
Tak nam dopomóż Bóg!*

(Wyjątek z „Roty Harcerskiej“)

Przyrzeczenie harcerskie:

„Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Ojczyźnie, nieść chętną pomoc bliźnim i być posłusznym prawu harcerskiemu.” —

Prawo harcerskie:

1. Na słowie harcerza polegać jak na Zawiszy.
2. Harcerz służy wiernie Ojczyźnie i dla niej spełnia sumiennie swe obowiązki.
3. Harcerz jest pożyteczny i niesie pomoc bliźnim, bliźnim.
4. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza.
5. Harcerz postępuje po rycersku.
6. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać.
7. Harcerz jest karny i posłuszny rodzicom i wszystkim swoim przełożonym.
8. Harcerz jest zawsze pogodny.
9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny.
10. Harcerz jest czysty w myśli, mowie i uczynkach, nie pali tytoniu i nie pije napojów alkoholowych.

Sprawozdanie

Zarządu Oddziału Śląskiego Związku Harcerstwa Polskiego.

Rok sprawozdawczy 1927 miał dla rozwoju harcerstwa na Śląsku znaczenie bardzo ważne pod kilku względami.

Jako punkt pierwszy należy wymienić krystalizację form organizacyjnych przez całkowite podporządkowanie i zastosowanie się harcerstwa śląskiego obowiązującym w Związku Harcerstwa Polskiego statutowi i regulaminowi wew. przez odbycie pierwszego Zjazdu Walnego Oddziału w dniu 13. II. 27 r., na którym udzielono absolutorjum poprzedniemu Zarządowi za lata ubiegłe, oraz wybrano nowy Zarząd, który na zebraniu w dniu 13. II. 27 r. ukonstytuował się w sposób następujący:

Prezydium Honorowe: P. Wojewoda Śląski Dr. M. Grażyński, J. E. Biskup Śląski Ks. Dr. A. Lisiecki, Dowódca Dywizji Śląskiej P. General Dr. J. Zając.

Zarząd: Przewodnicząca Dh. W. Jordanówna; zastępcy przewodniczącego: Dh. Dr. Krupiński, Dh. H. Spoczyńska. Członkowie: Dh. Dh. N. Harasiewiczowa, Wojciechowska, Chojnacka, Czernichowski, Szaflik, G. Rokita, M. Sławiński, Prabucki, J. Przybyła, A. Kamiński, Dr. Ręgorowicz, Dr. Farnik, H. Kapiszewski, Wawrzyniak, Gen. Geisler, Ks. Proksz.

Komisja Rewizyjna: Dh. Dh. Dr. Rostek, Gen. Horoszkiewicz, Dr. Dąbrowski, Gen. Geislerowa, Wiz. Wł. Miedniak.

Harcerski Sąd Honorowy: Dh. G. Rokita, Dh. Kamiński, Dh. J. Grzbiela, Dh. J. Karpała.

Jako punkt drugi wysuwa się dalszy rozwój wewnętrzny harcerstwa, propaganda i popularyzacja idei har. wśród władz i miejscowego społeczeństwa, a jako wynik — gorące poparcie naszych prac tak ze strony społeczeństwa, władz samorządowych, a głównie państwowych z Panem Wojewodą Dr. M. Grażyńskim na czele.

Z prac właściwych samego Zarządu na wyróżnienie zasługuje, poza uruchomieniem całego aparatu wew., opracowanie Statutu i Regulaminu wew. i strony gospodarczo-finansowej, organizacja, przeprowadzenie i likwidacja akcji letniej,

uzyskanie i urządzenie lokalu, utrzymanie kontaktu i współpraca z władzami centralnymi i innymi stowarzyszeniami na terenie Śląska, opracowanie budżetu na rok 1928, rozpatrzenie przychylnie projektu wydawania pisma dla młodzieży pod firmą Zarządu Oddziału (zaczęło wychodzić w r. 1928).

Podawszy w tak ogólnych zarysach ogólne cechy i ważniejsze etapy rozwoju naszej organizacji, przechodzimy do sprawozdania szczegółowego poszczególnych Wydziałów Zarządu.

1. Prezydium.

Prace prezydium ogniskowały się dokoła następujących spraw:

1. Utrzymanie kontaktu z władzami harcerskimi.
2. Utrzymanie kontaktu z władzami samorządowymi i państwowymi na Śląsku.
3. Współpraca z Organizacjami młodzieży i Stowarzyszeniami na terenie Oddziału.
4. Współpraca z Komendami Chorągwi Żeńskiej i Męską.
5. Dojazdy i kontrola prac w środowiskach.

Ad. 1. Utrzymanie kontaktu z Władzami centralnymi w Warszawie polegało na stałym informowaniu Naczelnictwa ZHP. o stanie pracy na Śląsku. Kilkakrotny pobyt przedstawicieli Nacz. w osobach Wiceprzewodniczącego ZHP. Dh. Dr. M. Sawickiego, Sekretarza Gen. Dh. O. Grzymałowskiego, Naczelnaj Inspektorki do spraw Harcerstwa w MWR. i OP. Dh. M. Wocalewskiej. Nacz. Insp. Dh. S. Sedlaczka, zarazem Naczelnika Gł. Kwatery Męskiej, Naczelniczki Gł. Kwat. Żeńskiej Dh. Falkowskiej, zastępcy NGK. M. Czaplińskiego.

Udział w Zjeździe Walnym ZHP. delegacji Śląska w liczbie 8-miu osób, oraz dwukrotny udział w Zjeździe Nacz. Rady Harcerskiej w Warszawie.

Tu również należy nadmienić współpracę z harcerstwem w województwach sąsiednich t. j. Oddziałami: Krakowskim, Sosnowieckim i po stronie niemieckiej, przejawiający się głównie w wzajemnem odwiedzaniu środowisk z okazji ważniejszych imprez (np. Zjazdy drużynowych, oddziałów, zlot i zawody).

Ad. 2. Jeśli chodzi o kontakt z Władzami, to objawił się on:

a) W bardzo częstych konferencjach z P. Wojewodą, w czasie których informowano go bardzo szczegółowo o stanie i potrzebach naszej organizacji.

b) W przedłożeniu budżetów akcji letniej 1927 r. kursów oświatowych, pracy ogólnej r. 1928.

c) Przez udział P. Wojewody w różnych imprezach, organizowanych przez Harcerstwo m. i. wizytacja szeregu obozów letnich na Podkarpaciu.

d) Przez udział wyższych urzędników Województwa, głównie P. Naczelników Wydz. Prez. i Oświecenia, oraz P. Wizytatorów w różnych przejawach życia harcerskiego (zjazdy, wizytacje obozów i t. p.)

e) Przedstawienie P. Prezydentowi Rzplitej w czasie jego pobytu na Śląsku stanu naszej pracy i głównych potrzeb (sprawy finansowe i budowa szkoły instruktorskiej).

f) Uzyskanie szeregu subsydji na prowadzenie pracy harcerskiej, głównie akcji letniej (Śl. Urząd Wojewódzki, Państw. Urz. Wych. Fiz., szereg urzędów gminnych).

g) Konferencjach z P. P. Starostami: Katowickim, Pszczyńskim, Świętochłowickim, Tarnogórskim, Lublinieckim, Bielskim i uzyskanie od nich szeregu pomocy i poparcia dla pracy harcerskiej na ich terenach.

Ad. 3. Prezydium utrzymywało ścisły kontakt z innymi organizacjami społecznymi i młodzieży, jak również współpracowało w różnych dorywczych Komitetach.

M. i. Oddział współpracował i brał udział w zebraniach następujących Stowarzyszeń i Komitetów: Związkiem Młodzieży Katolickiej, Związkiem Obrony Kresów Zachodnich, Zw. Powstańców Śląskich, Nar. Zw. Pow. Śl., Hallerczykami, Strzelcem, Zw. Straży Pożarnych, Ligą Przeciwalkoholową, Kom. Sprowadzenia Zwłok Słowackiego, Gen. Bema, Budowy Katedry, Komitetami Wychowania Fizycznego, Przyjęcia P. Prezydenta Rzplitej, Ratowania Powodzian, Rocznicy Powstania Listopadowego i t. p.

Ad. 4. Współpraca z obu Komendami Chorągwi była zupełnie ścisłą, a od początku została w łonie Prezydium podzielona w ten sposób, że Dłna Przewodnicząca pełniąc zarazem obowiązki Komendanta Chorągwi Męskiej, zajmowała się głównie sprawami Chor. Męskiej, zaś sprawy Chor. Żeńskiej zostały oddane pod specjalną opiekę II. Wiceprzewodniczącej Dh. H. Spoczyńskiej, która też przez cały czas z oddzielnymi Komendantkami współpracowała.

Tak Zarząd jak i Wydział Wykonawczy były stale informowane o stanie prac i planach obu Komend, również członkowie Zarządu brali czynny udział w ważniejszych pracach Komend.

Ad. 5. Gros dojazdów w roku sprawozdawczym uskuteczniła Dłna Przewodnicząca; były to głównie dojazdy do męskich środowisk pracy i Kół Przyjaciół Harcerstwa, a tylko

okolicznościowo do kilku drużyn żeńskich. (W myśl poprzednio wspomnianego podziału pracy.)

Pozatem członkowie Zarządu utrzymywali kontakt osobisty z KPH. w swych miejscowościach zamieszkania (Katowice, Królewska Huta, Tarnowskie Góry, Niwka), oraz część członków wizytowała letnie obozy drużyn.

Obok Zjazdu Oddziału, który był głównym zjazdem kierowników i opiekunów pracy harcerskiej, odbył się w dniu 8 maja zjazd opiekunów drużyn męskich razem ze zjazdem drużynowym w Wielkich Hajdukach. W zjeździe tym udział opiekunów był stosunkowo niski, gdyż przyjechało ich zaledwie 24-ech.

Wszystkie objazdy stwierdziły na ogół zadawalniący rozwój harcerstwa, zwłaszcza, gdy się brało pod uwagę ciężkie warunki finansowo-pomieszczeniowe, z jakimi musiał walczyć przeważająca ilość środowisk.

Strona opieki w kilku środowiskach postawiona zupełnie dobrze, w dość znacznej jednak ilości przedstawia się bardzo problematycznie głównie z powodu małej ilości przedstawicieli starszego społeczeństwa, interesującego się czynnie pracą harcerską, co powoduje, że na barki jednego opiekuna przypada po kilka drużyn, czemu nikt obok swej pracy zawodowej nie jest w stanie podołać.

Objazdy wykazały również, że w szeregu środowisk brak lokali jest tak znaczną przeszkodą zwłaszcza w zimie, że niektóre drużyny pracę swą częściowo zawieszają w miesiącach zimowych.

Trzecią dość znaczną przeszkodą, podnoszoną w czasie objazdów, jest strona finansowo-gospodarcza. Prawie wszystkie środowiska nie są samowystarczalne, znaczna część nie opłaca ciężarów organizacyjnych w postaci pogłównego i wpisowego do władz centralnych, skąd powstają dość znaczne zaległości. O sprawach tych będziemy mówić szczegółowiej przy sprawozdaniu gospodarczym.

Tak się przedstawia całokształt prac prezydium w roku 1927, poza stroną wewnętrzną administracyjno-organizacyjną. Całokształt tych spraw był załatwiany w porozumieniu z całym Zarządem lub Wydziałem Wykonawczym, zależnie od swej ważności.

Poniżej podajemy chronologiczny wykaz posiedzeń, odbytych przez Zarząd, jego Wydziały i komisje w roku sprawozdawczym z podaniem najważniejszych omawianych spraw:

- 1) 30. I. 1927 r. — Sprawozdanie z pracy ZO. za II-gie półrocze 1926 r., omówienie Zjazdu Oddziału, rozdział funduszków.
- 2) 13. II. 27 r. — Ukonstytuowanie się nowego ZO., przekazanie agend, powołanie Kom. Statutowo-Regulaminowej, sprawa domku harcer-

- skiego, upoważnienie Dh. G. Rokity do organizowania KPH. w Katowicach, dokooptowanie Dh. Harasiewiczowej i Dh. Sławińskiego.
- 3) 20. II. 27 r. — Posiedzenie Kom. Stat.-Reg., odczytanie projektu Statutu Oddziału i dyskusja, przyjęcie Statutu.
 - 4) 27. II. 27 r. — j. w. rozpatrzenie i przyjęcie Regulaminu Oddziału.
 - 5) 13. III. 27 r. — Posiedzenie ZO. a) Sprawozdania bieżące, uchwalenie Statutu i Regulaminu Oddziału, sprawa domku harcerskiego, sprawozdanie ze Zjazdu NRH. w Warszawie, ustalenie programu wystąpień w dniu 19. i 20. III., powołanie wydziału Obozów i Wycieczek, Komisji Ideowo-Oświatowej i Wydziału Skarbowo-Gospodarczego.
 - 6) 31. III. 27 r. — Posiedzenie Wydziału Wykonawczego ZO. Sprawozdania bieżące, sprawy budowy domku, omówienie akcji letniej, sprawy gospodarcze i kół przyjaciół harcerstwa.
 - 7) 4. V. 27 r. — Posiedzenie Wydziału Wykonawczego ZO. Sprawozdania bieżące, sprawozdanie ze Zjazdu Walnego w Warszawie, ustalenie programu udziału harcerstwa w przyjęciu wycieczki z Ameryki, program Zj. Drużynowych męskich dnia 8. V. i zawodów harcerskich w dniu 4. VI., sprawy akcji letniej.
 - 8) 22. VI. 27 r. — Sprawozdanie z pracy za pierwsze półrocze 1927 r., program szczegółowy akcji letniej (budżety, podział subsydjów, instrukcja gospodarcza, przeprowadzenie i likwidacja), program wycieczki ZO., program udziału w sprowadzeniu zwłok Słowackiego.
 - 9) 14. IX. 27 r. — Posiedzenie Wydziału Skarbowo-Gospodarczego. Rozpatrzenie budżetu Oddziału na rok 1928 i przygotowanie wniosków w sprawach gospodarczych na Zebranie ZO.
 - 10) 21. IX. 27 r. — Posiedzenie ZO. Sprawozdania bieżące, ramowe sprawozdanie z akcji letniej, ustalenie programu udziału harcerstwa w przyjęciu P. Prezydenta, sprawy daniny dla NZHP., uchwalenie budżetu na rok 1928, sprawa zmiany na stanowisku Komendantki Chor. Żeńskiej.
 - 11) 21. XII. 27 r. — Posiedzenie ZO. Sprawozdanie szczegółowe z akcji letniej, sprawy gospodarcze, sprawy pisma „Na Tropie“, sprawy zmiany regulaminu ZO. i sprawa gwiazdki harcerskiej.

2. Sekretariat.

Wydział ten obok obu Komend Chorągwi był jednym z najbardziej czynnych Wydziałów Zarządu i częściowo z powodu braku pracowników załatwiał szereg spraw organizacyjnych doń nie należących.

Z prac ważniejszych obok załatwiania bieżącej korespondencji należy wymienić opracowanie: projektu statutu i regulaminu, instrukcji skarbowo-gospodarczej, projektu budżetów (akcji letniej, na r. 1928), strony administracyjnej akcji letniej.

Dane cyfrowe z działalności sekretariatu w okresie sprawozdawczym przedstawiają się w sposób następujący:

Otrzymano pism	361
Wysłano pism	211
Spraw załatwiono	497

Pewną trudnością w początkach prac była niemożność obsłużenia przez jedną siłę kancelaryjną sekretariatu Zarządu

i obu Komend Chorągwi, co skłoniło Zarząd do powołania dla każdej z Komend i Zarządu oddzielnych kierowników kancelarii.

3. Wydział Kół Przyjaciół Harcerstwa.

W roku sprawozdawczym ilość Kół wzrosła z 15 na 27 czyli o 44%. Jest to wzrost dość znaczny, lecz ilość Kół jest jeszcze bardzo mała, jeśli się zważy, że powinno ich być ponad 200, licząc po jednym na drużynę.

Powodem tej małej ilości Kół oficjalnych jest między innymi małe zainteresowanie się rodziców harcerstwem, którzy z całym zaufaniem oddają swe dziecko do drużyny, sami jednak nie mają już czasu bliżej się tej pracy oddać z powodu przeciążenia pracą zawodową.

Z drugiej jednak strony wiemy o istnieniu szeregu Kół „nieoficjalnych“, które opiekują się nawet dość wydatnie drużynami w swoich środowiskach, nieokazując jednak chęci do zarejestrowania się w Związku.

Jest to objaw zły, świadczący o małym zrozumieniu potrzeb harcerstwa jako całości i konieczności współpracy poszczególnych ogniw organizacyjnych, oraz niedoceny tego, że rozwój drużyny w dużej mierze jest zależny od rozwoju całego Związku.

Mamy nadzieję, że w roku przyszłym sprawa ta znacznie się poprawi i pozycja skromnych 10% od dochodów Kół dla Z. O. znacznie wzrośnie, przez co umożliwi nam utrzymanie ścisłego kontaktu ze społeczeństwem, a przede wszystkim z Kołami Przyjaciół Harcerstwa.

Musimy z uznaniem podkreślić, że cały szereg Kół może się poszczycić bardzo ładnymi wynikami swej pracy tak w postaci opieki nad drużynami (bardzo wydatna pomoc materialna akcji letniej, oraz różnych prac drużyn.) jak i pod względem propagandy zasad harcerskich.

Oprócz rozwoju KPH. przy poszczególnych drużynach na podkreślenie zasługuje dążność do uzgadniania i lojalnej współpracy w miejscowościach, w których powstaje kilka KPH., zamiast czasami niezdrowej konkurencji i dezorientowania miejscowych władz przez zwracanie się o pomoc równocześnie dla kilku KPH.

I w tym dziale inicjatywa wychodziła przeważnie od członków ZO., zamieszkanych w danych miejscowościach i pracujących w zainteresowanych Kołach.

Pierwszą rozwiązaniem tych spraw zajęła się Królewska Huta, posiadająca z miast najwięcej KPH. (pięć), tworząc t. zw. Centralny Zarząd KPH., do którego wchodzi delegaci po-

szczególne Kół, oraz Komendanci Hufców Żeńskiego i Męskiego.

Z końcem roku zajęły się tą sprawą również Katowice, podejmując inicjatywę stworzenia zrzeszenia współpracy harcerskiej. Powstawanie takich Kół centralnych czy zrzeszeń — bo nie chodzi tu o nazwę — nie powinno być jednak pretekstem do zawieszania czynności w poszczególnych KPH., które powinny w pierwszym rzędzie skupiać rodziców harcerów i harcerzy.

Koła centralne mają zadanie przez połączenie sił uczynić pracę KPH. wydatniejszą, uzgodnić ją, reprezentować harcerstwo wobec miejscowych władz. Inicjatywa tworzenia tych organów musi wychodzić od miejscowych KPH., gdyż nie w każdym środowisku praca już jest wewnętrznie tak postawiona, żeby można mówić o konieczności i potrzebie jej uzgadniania.

Na specjalne wyróżnienie w pracy tegorocznej zasługują następujące KPH.:

1. KPH. przy męskim hufcu Katowickim.

Liczy członków 70, powstało 12. III. 1927 r.

Przewodniczącym był Dh. G. Rokita, sekretarzem Dh. B. Gierasieński, a następnie Dh. J. Drozdowski, skarbnikiem Dh. J. Kłoda.

Zarząd KPH. brał udział w zjeździe ZO. i NZHP. w Warszawie, w zlocie harcerstwa męskiego nad Przemszą, objeżdżał obozy letnie.

Koło urządziło jako imprezę dochodową raut, było pomocne w przeprowadzeniu zawodów sportowych Ch. M. i wycieczek krajoznawczych. Opiekowało się drużynami, starając się przedewszystkiem o ich umundurowanie i wyekwipowanie, oraz udzielając subwencji na kolonie letnie.

Ogólny dochód Koła 2650,80 zł.

W roku 1928 pragnie KPH. wyteżyć swe siły przedewszystkiem w tym kierunku, by wszystkie drużyny uzyskały izby, by założyć świetlice dla starszych harcerzy, oraz by zebrać fundusze na założenie bursy harcerskiej.

2. KPH. przy żeńskim hufcu Katowickim.

Założone 14. XI. 1927 r. liczy członków 36.

Przewodnicząca Dh. Min. Kiedroniowa, zastępczyni Dh. Młodzianowska, sekretarka Dh. Piłuszczeńska, skarbnik Dh. J. Bratkowski.

Odbyło się sześć zebrań, między innemi poruszano sprawy organizowania Kół przy poszczególnych drużynach. Zorganizowano akademję ku czci Wyspiańskiego i przyjęcie dla wycieczki harcerskiej z Warszawy.

Ogólne dochody KPH. wyniosły 297,80 zł.

KPH. powstało stosunkowo niedawno i okazuje bardzo dużo żywotności.

3. KPH. przy 3 i 4-tej żeńskich drużynach w Królewskiej-Hucie.

Liczy członków 35, powstało 28. I. 1925 r.

Przewodnicząca w r. 1927 była Dh. Niepokojczycka, a na rok 1928 powołano Dh. Górkiewiczową, sekretarka Dh. Harasiewiczową, skarbniczka Dh. Winiewska.

Z ważniejszych prac należy wymienić: zorganizowanie św. Mikołaja, koncertu, loterii, zakupienie ekwipunku, podjęcie inicjatywy utworzenia centralnego Zarządu KPH. w Królewskiej Hucie, założenie biblioteki harcerskiej i kursu introligatorskiego, zorganizowanie funduszu stypendjalnego, którego dochody wyniosły 1433,40 zł. Dh. Hellerowa i Górkiewiczowa spędziły część lata w obozie drużyny. Dh. Spoczyńska zorganizowała naukę języka francuskiego, pokrywając wydatki z własnych funduszy.

Udział wszystkich członków w pracy Koła bardzo żywy, dzięki czemu zorganizowano wiele imprez dochodowych i propagandowych, między innymi udatną wystawę harcerską.

Ogólne dochody KPH. wyniosły 1224,00 zł.

KPH. utrzymuje ścisły kontakt z drużynami i jest z ich pracy w zupełności zadowolone. Kontakt z ZO. bardzo ścisły z powodu, że członkinie KPH. Dh. Harasiewiczowa i Spoczyńska są członkami ZO.

KPH. można postawić jako wzór pod każdym względem dla innych KPH. na Śląsku.

4. KPH. przy męskiej i żeńskiej drużynie w Nivce.

Powstało w kwietniu 1925, Przewodniczący X. Szambelan F. Gola, zastępca Dr. K. Krupiński, sekretarz Dh. O. Mareczek, skarbnik Dh. S. Maliszewski.

KPH. w Nivce może służyć jako wzór ścisłej współpracy starszego społeczeństwa z drużynami. KPH. bierze żywy udział we wszystkich przejawach życia harcerskiego, nie tylko drużyny, ale też hufca i chorągwi, jako też wysła delegatów na walny zjazd NZHP.

Członkowie biorą udział prawie w każdej większej wycieczce drużyny, w obozach i innych imprezach.

W ubiegłym roku zorganizowano 2 obozy, z których jeden urządzony w Husiatynie był jednym z najlepszych obozów harcerskich.

Ogólny dochód (największy ze wszystkich KPH.), w którym główną pozycję stanowią dochody z imprez drużyn, wynosi 2107,33 zł.

Miejscowy Komitet obchodu „Wianków“ i zabawy karnawałowej, w skład którego wchodzi członkowie KPH., przeznacza rokrocznie 30% dochodów na obozy harcerskie.

W r. b. Zarząd KPH. projektuje m. i. założenie radio-odbiornika w izbie drużyny, oraz zorganizowanie planowego treningu lekkoatletycznego w drużynach, złożonych przeważnie z młodzieży robotniczej.

Dzięki tak ofiarnej współpracy KPH. z drużynami, niweckie drużyny doszły do wspaniałego rozkwitu, a drużyna męska osiągnęła dwukrotnie na Złotach Chorągwi II miejsce.

5. KPH. przy drużynach męskich i żeńskich w Bielszowicach.

KPH. w Bielszowicach, założone 11. X. 1926, liczy członków 78. Odbity się zebrań 15. W skład Zarządu KPH. wchodzi: jako Przewodniczący Dh. inż. W. Strzeszewski, zastępca Dh. R. Jaroń, sekretarz Dh. F. Ogierman, skarbnik Dh. St. Kuska.

Z prac ważniejszych zorganizowano bibliotekę, liczącą 260 tomów, założono zespół muzyczny w drużynie, warsztaty introligatorskie, zorganizowano „dzień harcerski“.

Dh. Kuszik wygłosił odczyty p. t. „Egipt, Włochy i Rzym“, „Pan Tadeusz“. Dh. W. Strzeszewski „Harcerstwo jako podstawa odrodzenia narodowego“, „O karność harcerskiej“.

Ogólne dochody KPH. w roku 1927 wyniosły 1671,90 zł. Wartość inwentarza, będącego własnością KPH. wynosi 1167,41 zł.

Koło poniosło stratę z powodu śmierci śp. Dh. Konika, wielce oddanego pracy harcerskiej.

Dzięki staraniom koła uzyskano lokal, złożony z 2-ch pokoi, oraz dla 11 harcerzy bezrobotnych wystarano się o pracę. Członkowie KPH. w liczbie 20-tu wzięli udział w wycieczce do Warszawy.

KPH. cieszy się wielkim poparciem społeczeństwa, a specjalną pomoc okazali mu p. Gen. Dyr. Remaux, i Dyr. Zagórowski, którzy swą wydatną pomocą materialną przyczynili się do zaspokojenia potrzeb miejscowych drużyn.

6. KPH. przy hufcu żeńskim i męskim w Tarnowskich-Górach.

KPH. liczy 24 członków, powstało w r. 1925. Z powodu ustąpienia przewodniczącego Dh. płk. Jetla, i wyjazdu Dh. A. Kamińskiego najbardziej czynnych członków Zarządu, w ubiegłym roku Koło zawiesiło działalność.

Obecnie pozyskuje się nowych członków i praca zostanie podjęta na nowo.

7. KPH. przy męskiej drużynie w Małej-Babrowce.

Pracowało wydatnie, co zaznaczyło się w wysłaniu drużyny miejscowej na kolonję, na który to cel zebrano przeszło 1000 zł., oraz w organizowaniu wycieczek i imprez.

Dokładnego sprawozdania Koło nie nadesłało.

8. KPH. przy żeńskim i męskim hufcu beskidzkim w Bielsku.

Liczy członków 41. Powstało 20. XII. 1925 r. Przewodniczący Dh. M. Afanasowicz, zastępca Dh. gen. Przeździecka, sekretarz Dh. prof. K. Srebro, skarbnik R. Gorączko.

Koło zakupiło dla hufca sztandar, wystarało się o pomieszczenie dla komendy hufca, uzyskało teren na obóz dla Komendy Chorągwi, oraz dla kolonji hufca swojego, pokryło część kosztów kolonji, lustrowanej kilkakrotnie przez przewodniczącego i sekretarza KPH.

Ogólne dochody KPH. wyniosły 499,21 zł. W roku obecnym KPH. ma zamiar zorganizować wystawę prac harcerskich, poprzeć akcję letnią hufca w kierunku zorganizowania obozu nad morzem, oraz urządzić święto harcerskie.

9. KPH. przy hufcu męskim w Rybniku.

Liczy członków 50. Powstało w marcu 1925 r. Przewodniczący Dh. Dr. M. Wiendlocha, zastępca Dh. Dr. F. Biały, sekretarz Dh. inż. F. Tyski, skarbnik Dh. J. Szoltysek. Do marca r. ub. przewodniczącym był X K. Reginek.

KPH. współdziałało w organizacji zlotu hufca, oraz urządziło wieczornicę harcerską. Propagowało idee harcerskie przez wydanie odezw, artykuły w gazetach, oraz wygłoszenie odczytu.

Ogólne dochody KPH. wyniosły 702,02 zł.

10. KPH. przy hufcu męskim w Brzezinach.

Liczy członków 35, powstało 1. X. 1924 r. Przewodniczący Dh. S. Mączkowski, zastępca Dh. J. Duda, sekretarz Dh. F. Łabędź, skarbnik Dh. A. Teilhauer.

Po dwuletniej przerwie rozpoczęło pracę 1. IV. 1927. Zorganizowało przedstawienie i wieczornicę harcerską, uroczystość poświęcenia łódek zastępu wiosłarskiego, urządziło wycieczkę do obozu harcerskiego w Beskidach, do Zakopanego i Krakowa. Członkowie wygłaszają referaty i odczyty dla harcerzy. Opieka ze strony KPH. nad drużynami przyczyniła się do wyrobienia chwalebnej opinii, jaką cieszy się harcerstwo u miejscowego społeczeństwa.

Ogólne dochody KPH. wyniosły 350,00 zł. W obecnym roku zamierza KPH. rozwiązać żywą działalność propagandową, urządzić dzień harcerza, postarać się o subwencje na obóz.

11. KPH. przy żeńskiej i męskiej drużynie w Chorzowie.

Liczy 17 członków, powstało 26. IV. 1927 r. Przewodniczący Dh. K. Golla, zastępca Dh. S. Nowaczyk, sekretarz Dh. B. Kucia, skarbnik Dh. W. Kubica.

Członkowie KPH. brali udział w wycieczce drużyny do Krakowa, w obozie i innych przedsięwzięciach drużyn, oraz przyczyniają się do uzyskania przez nie dobrej opinii wśród miejscowego społeczeństwa.

Ogólne dochody KPH. wyniosły 391,50 zł.

12. KPH. przy żeńskich i męskich drużynach w Lublińcu.

Zostało założone 2. VI. 1927 r. Przewodniczący X. Prob. J. Szymała, sekretarka Dh. M. Czubowa, skarbnik H. Świtalski.

KPH. umundurowało 150 harcerzy i 30 harcerek, zorganizowało św. Mikołaja, na którym wszyscy harcerze zostali bogato obdarowani.

Członkowie KPH. brali udział w pracy drużyny, która się cieszy bardzo dobrą opinią.

Ogólne dochody koła wyniosły 1351 zł.

KPH., jedno z najmłodszych na Śląsku, okazuje bardzo dużo żywotności i wierzymy mocno, że w tej, najbardziej od centrali oddalonej części Oddziału będzie i w roku 1928 krzewić i propagować zasady harcerskie.

4. Wydział Obozów i Wycieczek.

Akcja letnia w roku sprawozdawczym była jedną z najważniejszych prac, przeprowadzonych przez Zarząd Oddziału.

Prace w tej dziedzinie skupiały się koło następujących zagadnień:

- a) Wyszukanie terenów i pomieszczeń dla obozów i kolonji.
- b) Programy prac i zajęć w obozach.
- c) Zorganizowanie strony administracyjnej.
- d) Strona finansowa i gospodarcza obozów.
- e) Wizytacje.
- f) Likwidacja akcji letniej.

Ad. a. Tereny i pomieszczenia wyszukiwaliśmy przy pomocy wysyłanych instruktoerek(rów) w różne części Śląska i województw sąsiednich.

Specjalną pomoc w wyszukiwaniu terenów okazali nam:

Wydział Oświecenia przez wskazanie adresów wolnych w czasie lata szkół.

P. inż. Kukła przez wskazanie szeregu adresów.

Magistrat Król. Wolnego m. Kęt przez udzielenie trzech terenów.

Płk. Marszałek przez pomoc w obejrzeniu terenów.

P. Starosta Szaliński, Dyr. Rokita, Prezydent miasta Katowic Górnik przez udzielenie samochodów.

Na tem miejscu dziękujemy wszystkim wyżej wymienionym za okazaną nam pomoc.

Ad. b. Sprawami programowemi zajmowały się Komendy Chorągwi Żeńska i Męska, i punkt ten jest omawiany w ich sprawozdaniach.

Ad. c. W związku z przyznaniem przez Śląski Urząd Wojewódzki dość znacznych subsydji na przeprowadzenie akcji letniej i konieczności jaknajskrupulatniejszego wyliczenia się zeń, wyłoniła się konieczność zorganizowania i ujednolajnienia strony administracyjno-gospodarczej.

Dla przeprowadzenia tych rzeczy został wyznaczony Dh. R. Urbańczyk z Chorągwi Męskiej i objął funkcję t. zw. Skarbnika akcji letniej.

Z najważniejszych prac w tym dziale należy wymienić:

1. Wydanie bardzo szczegółowej instrukcji o sposobie gospodarki w obozach.

2. Dostarczenie wszystkim obozom książek i druków kancelaryjnych, które w następstwie bardzo ułatwiły likwidację.

3. Ogłoszenie konkursu na najlepiej prowadzoną gospodarkę obozu i rozliczenie się z otrzymanych sum.

Głównym celem tego konkursu było pobudzić obozy do jak najsumienniejszego prowadzenia gospodarki w myśl bardzo szczegółowej instrukcji, wydanej przez ZO.

Na podstawie bardzo dokładnej kontroli nagrody przyznano:

I. Komendzie żeńskiego hufca w Katowicach;

II. I Męskiej Drużynie w Bytkowie;

III. I Żeńskiej Drużynie w Rybniku.

Ad. d. Strona finansowa obozów została rozwiązana w ten sposób, że z sum, któremi dysponował Zarząd Oddziału. 30% zostało przeznaczone na wydatki nadzwyczajne w postaci zakupu inwentarza, pozostała zaś część na subsydja w pierwszym rzędzie dla kursów, a następnie obozów, kolonji i wycieczek.

Z ważniejszych wydatków na inwentarz należy wymienić zakup namiotów, sprzętu kuchennego i do wychowania fizycznego na ogólną sumę 10.065,00 zł.

Ad. e. Wszystkie obozy i kolonje były wizytowane w czasie trwania przez członków Zarządu, lub odnośne Komendy, a część obozów przez P. Wojewodę Dr. M. Grażyń-

skiego, Naczelnika Wydz. Prez. Dr. Saloniego, Wydz. Oświecenia Dr. Regorowicza i szereg innych osób.

Ad. f. Najtrudniejszą sprawą była likwidacja akcji letniej. Dysponując poraż pierwszy tak wysokimi funduszami, których przyznanie nastąpiło dość późno, nie mieliśmy przygotowanego i wypraktykowanego aparatu administracyjnego tak w centrali jak i w poszczególnych obozach.

Konieczność rozliczenia się oryginalnymi rachunkami z otrzymanych funduszy nasunęła bardzo ciężką i żmudną pracę kontroli każdego rachunku i zestawienia ich na ogólną sumę 33.500,00 zł. Z pracy tej jednak wywiązaliśmy się zupełnie dobrze.

Ogólnie w akcji letniej roku sprawozdawczego najbardziej rzucały się w oczy:

1. Znaczny rozwój ilościowy obozów, a przede wszystkim wycieczek, ilość uczestników i czas trwania w porównaniu do lat poprzednich, przedstawiający się cyfrowo w sposób następujący:

Wyszczególnienie	*) 1924			*) 1925			*) 1926			*) 1927		
	Z.	M.	R.	Z.	M.	R.	Z.	M.	R.	Z.	M.	R.
Ilość kursów	2	2	4	3	5	8	3	7	10	1	12	11
Ilość obozów	—	4	4	—	5	5	—	7	7	7	5	12
Ilość kolonji	—	—	—	1	—	1	1	1	2	2	5	7
Uczestników (czek) . .	65	160	225	85	370	455	95	543	638	212	593	835
Harcerze (dni)	1365	2880	4245	1785	6660	845	1841	11403	1324	4702	12947	17649
Ilość wycieczek	2	3	5	—	4	4	1	7	8	2	17	19

*) litera „Z” oznacza obozy żeńskie, litera „M” oznacza obozy męskie, a litera „R” oznacza razem.

2. Bardzo znaczny wzrost wydatków nadzwyczajnych (namioty, sprzęt itp.), pozostających na lata następne.

3. Proporcjonalnie mała ilość obozów poszczególnych drużyn (tylko 8 żeńskich, a 6 męskich), a przeważająca ilość kursów dla zastępowych tj. młodszych kierowników pracy harcerskiej, wyrażająca się cyfrą żeńskich 2, męskich 10, ogółem na 356 uczestników.

Jest to objaw dla naszego Oddziału zupełnie usprawiedliwiony, gdyż posiadając stosunkowo małą ilość instruktorów, nie byliśmy w stanie organizować obozów i kolonji dla poszczególnych drużyn. W roku jednak następnym będziemy dążyć do pobudzenia poszczególnych drużyn w kierunku organizowania choć krótkich obozów dla swych członków, w myśl zasady, że każdy harcerz w lecie powinien spędzić choć kilka tygodni w obozie drużyny.

Ponieważ nie wszystkie drużyny będą mogły mieć swe własne obozy, Zarząd będzie dążył wzorem roku sprawozdawczego do organizowania w różnych miejscowościach blisko centrum przemysłowego obozów, trwających całe wakacje, w których uczestnicy będą się zmieniać co pewien czas a nawet częściowo dojeżdżać tylko na dni wolne od zajęć (tj. soboty i dni świąteczne).

Musimy nawiasem zaznaczyć, że bardzo duża ilość harcerek i harcerzy korzystała w roku obecnym z kolonii organizowanych przez ZOKZ.

Jeśli chodzi o stronę finansową akcji letniej, to kosztowała ona: obozy żeńskie 15.732,70, obozy męskie 36.717,00 zł, tj. **razem 52.449,70 zł**, nie licząc wycieczek, które przeważnie ze względu na krótki czas trwania (2 do 3 dni) nie prowadziły specjalnej gospodarki.

Przy ogólnej ilości harcerzo-dni (tj. ilości dni spędzonych w obozach): dla obozów żeńskich 4.703, dla męskich 12.947, tj. **razem 17.649**, koszt dzienny wyniesie: dla obozów żeńskich 3,34 zł, dla męskich 2,83 zł, czyli **średnio 3,02 zł** na jednego uczestnika.

Pozycja ta jest dość wysoka, ale odliczywszy wydatki nadzwyczajne w postaci **zakupu sprzętu**, który pozostaje na lata następne, a przedstawia wartość: w obozach żeńskich 2.808,42, a w męskich 11.743,84 zł, tj. **razem 14.552,26 zł**, to suma ta zmniejszy te koszty dość znacznie, że wyniosą one tylko: żeńskie 2,74, męskie 1,92, **średnio 2,14 zł**.

Sam zaś **koszt wyżywienia** wyniesie jedynie: żeńskie 2,06, męskie 1,49, tj. **średnio 1,65 zł**.

Ogólnie cyfrowo strona finansowa akcji letniej przedstawia się w sposób następujący:

Rozehody pokryto z następujących funduszków:

I. Fundusze własne harcerstwa

	Chorągiew		Razem
	Żeńska	Męska	
a) Opłaty uczestników wyniosły	4.525,60	4.209,10	8.734,70
b) Zasiłki K. P. H. z własnych funduszków	1.889,65	1.443,00	3.332,65
c) Fundusze zarobione i zaoszczędzone przez drużyny	760,75	447,56	1.208,31
d) Zasiłki Zarządu Oddziału z funduszków własnych	347,38	1.598,89	1.946,27
e) Zasiłki Nicelnictwa Z. H. P.	—	—	—

II. Fundusze z poza harcerstwa

	Chorągiew		Razem
	Żeńska	Męska	
a) Subwencja Śl. Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach	9.000,00	19.000,00	28.000,00
b) Dowództwo O. K. V. w Krakowie	—	5.374,50	5.374,50
c) Przemysł (Dyrekcje zakł.)	—	1.520,00	1.520,00
d) Gminy i samorządy	200,00	2.425,00	2.625,00
e) Korpus Ochrony Pogranicza	—	454,10	454,10
f) Różne dary od osób prywatnych i t. p.	188,65	2.342,77	2.531,00
Razem wpływy na akcję letnią:	16.912,03	38.814,92	55.726,95

Dochody zostały zużyte w sposób następujący:

Zużyto na	Ch. Żeńska	Ch. Męska	Razem
1. Przejazdy i przewóz rzeczy	1.024,97	1.372,52	2.397,49
2. Wyżywienie	9.714,42	19.374,73	29.089,15
3. Mieszkanie i urządzenie	369,80	703,38	1.073,18
4. Ekwipunek i inwentarz	2.808,42	11.743,84	14.552,26
5. Wynagrodzenie	204,33	724,45	928,78
6. Lekarz i apteka	147,30	315,13	462,43
7. Różne	1.463,46	2.482,95	3.946,41
Razem:	15.732,70	36.717,00	52.449,70

5. Komisja Statutowo-Regulaminowa.

W myśl swego przeznaczenia i polecenia Zarządu przedyskutowała i opracowała na trzech posiedzeniach Statut i Regulamin wewnętrzny Zarządu Oddziału.

Z końcem roku otrzymała polecenie zaprojektowania i przedyskutowania odpowiednich zmian w Statucie i Regulaminie na podstawie doświadczeń roku ubiegłego i dyskusji ogólnej na zebraniu Zarządu Oddziału.

Prace swe jednak z powodu świąt Bożego Narodzenia i małej ilości czasu zajętego przygotowaniem sprawozdania rocznego rozpoczęła dopiero w styczniu 1928 r.

6. Komisja ideowo-oświatowa.

Z inicjatywy Komisji ideowo-oświatowej zorganizowano bezpłatne kursy języka polskiego dla pracowników hut w Królewskiej Hucie.

Opiekę nad kursami objął p. Insp. Boczek, przydzielając na ten cel 2 klasy w budynkach szkolnych.

Naukę prowadzą dobrowolnie i bezinteresownie P. P. Piasecki Leon, nauczyciel szkoły XIV, Brzychczyk Karol naucz. szkoły X, Januszewicz naucz. szkoły XIV, Bazalówna Al. nauczycielka szkoły XV.

Kierowniczką techniczną jest p. Harasiewiczowa, przewodnicząca Komisji ideowo-oświatowej.

Na kurs zgłosiło się 57 uczni między 16-tym a 58-mym rokiem życia.

Dla umożliwienia regularnego uczęszczania na kurs i utrzymania ciągłości nauki utworzono dwa kursa: dla robotników nocnej zmiany — kurs popołudniowy i dla robotników dziennych kurs wieczorny.

Oprócz nauki języka polskiego odbywają się wykłady z historii i geografii Polski.

Należy podnieść, że Zarząd huty w odpowiedzi na prośbę komisji z największą ochotą zakupił 50 podręczników do nauki języka polskiego.

7. Wydział Skarbowo-Gospodarczy.

Pracę Wydziału można podzielić na dwa wyraźne podokresy, a mianowicie: 1-szy do wakacji tj. czerwca 1927 r., i 2-gi reszta roku.

W okresie pierwszym żadnej pozytywnej pracy nie prowadzono głównie z powodu braku funduszy.

Po wakacjach odbyło się pierwsze posiedzenie Wydziału, na którym uchwalono budżet Oddziału na rok 1928. W grudniu został zwolniony dotychczasowy skarbnik Oddziału ze względu na niemożność sprawowania swych funkcji, a stanowisko to Zarząd powierzył dokooptowanemu Dhowi Ottonowi Tomali, który zajął się uporządkowaniem strony administracyjnej Wydziału i likwidacją akcji letniej z powodu powołania do wojska dotychczasowego skarbnika tej akcji, Dh. R. Urbańczyka.

Z powodu zwiększenia się majątku ruchomego Oddziału został zamianowany gospodarz, a uporządkowany inwentarz umieszczono w lokalu, oddanym nam do dyspozycji przez P. Komendanta Policji Wojew. insp. Kocura. Równocześnie zostały rozpoczęte prace wstępne do zestawienia całego majątku Oddziału na terenie Śląska według stanu z dnia 31-go grudnia 1927 r.

Dając w załączonych tabelarycznych zestawieniach całokształt gospodarki na terenie Oddziału musimy podkreślić wielki wzrost dochodów samego Zarządu, który w porównaniu do roku ubiegłego wzrósł o 1300%.

Razem dochody całego Oddziału rozpadają się procentowo na następujące pozycje:

Pozostałość z roku 1926 . . .	1,5 %	Pożyczki	3,1 %
Oplaty organizacyjne . . .	9,4 %	Subsydja rządowa	44,3 %
Przedsiębiorstwa	13,3 %	„ samarządowa . . .	5,7 %
Oплата uczestników obozow. .	9,5 %	„ przemysłu	9,0 %
		„ prywatne	4,2 %
Razem dochody własne	33,7 %	Razem dochody inne	66,3 %

Jeśli chodzi o podział wydatków według jednostek organizacyjnych, to przedstawiają się one w sposób następujący:

Zarząd Oddziału	4,3 %	Koła Przyjaciół Harcerstwa	17,6 %
Komenda Chor. Żeńskiej . .	10,0 %	Komendy Huf. i druż. żeńs.	12,5 %
„ „ Męskiej	30,0 %	„ „ „ męsk.	25,6 %
Razem wydatki centrali	44,3 %	Wydatki jednostek podleg.	55,7 %

Pod względem zużycia sum rozchodowych możemy je podzielić w sposób następujący:

Oplaty organizacyjne . . .	2,3 %	Różne wydatki	8,2 %
Koszta administracyjne . .	5,0 %	Zakup inwentarza	16,5 %
Biblioteki i pisma	2,5 %	Wydatki akcji letniej . .	43,2 %
Przedsiębiorstwa	3,3 %	Pozostałaś kasowa	19,0 %

Jak widać z powyższych obliczeń i załączonych tabel gros wpływów, jakimi dosponował Zarząd Oddziału, pochodziły z subsydjów Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, które wyniosły 38.500,00 zł, tj. 61,6% dochodów Zarządu, w porozumieniu jednak do całokształtu dochodów Oddziału stanowiły one jedynie 38,1%.

Dochody własne Zarządu stanowiły procent tak mały, (5,1%), że nawet go w rachubę brać nie można.

Jest to objaw zły i nienaturalny, aby z innej strony tak silna liczebnie organizacja nie mogła się zdobyć na znacniejszą w tym kierunku samodzielność.

Jeśli chodzi o majątek Oddziału, to według stanu z dnia 31. XII. 1927 r. wartość jego przedstawiała się w sposób następujący:

a) inwentarz Z. O.	12.698,60
b) „ K. P. H.	1.794,91
c) „ drużyn żeńskich	3.414,10
d) „ „ męskich	20.931,96

Czyli ogólna wartość inwentarza wynosi: **38.839,57**

W programie prac na rok 1928 sprawy finansowo-gospodarcze stawiamy na jednym z pierwszych miejsc i mamy nadzieję znacznie je posunąć naprzód.

Sprawozdanie kasowe za rok 1927 i budżet maksym. i minim. na rok 1928.

Wpływy

Wydatki

L. p.	Rodzaj wpływu	Sprawo- zdanie za rok 1927		Budżet na 1928		L. p.	Rodzaj wydatków	Sprawo- zdanie za rok 1927		Budżet na 1928	
		zł	gr	naj- wyższy	najniższy			zł	gr	naj- wyższy	najniższy
1.	Opłaty organizacyjne .	2.349	18	10.590.—	10.590.—	1.	Administracja				
2.	„ uczestników						a) opłata sekretarza				
	„ kursów	637	29	3.000.—	3.000.—		„ i instruk. 1.665,—				
3.	Przedsiębiorstwa i inne					2.	b) wyd. kanc. 1.052,33	2.717	33	3.850.—	2.490.—
	dochody własne . .	882	30	—	—		Objazdy i wizytacje . .	1.435	97	6.000.—	2.500.—
4.	Pożyczki	2.209	64	—	—	3.	Wyszkolenie (pisma, bi-				
5.	Zapomogi rządowe . .	44.306	50	—	—		bliot., kursy)	1.134	66	17.600.—	4.350.—
6.	„ prywatne	150	—	2.000.—	2.000.—	4.	Pożyczki udzielone . . .	1.688	—	—	—
7.	Różne	61	35	—	—	5.	Zwrot pożyczek	90	—	—	—
8.	Z przeniesienia	—	—	6.533.74	6.533.74	6.	Gospodarcze				
9.	Niedobór budżetowy w r.						a) Zakup inw. 9.401,68				
	1928	—	—	100386.—	8.746.26	7.	b) konser. i utrż. 663,32	10.065	—	24.500.—	5.800.—
10.	Obrót bankowy	11.832	10	—	—		Przedsiębiorstwa (K D.H.)	146	80	2.000.—	500.—
						8.	Opłaty organizacyjne . .	1.090	65	8.260.—	4.130.—
						9.	Akcja letnia				
							a) organizacja i prow.				
							kursów 18.880,81				
							b) subsydja dla				
							obozów 5.437,55				
							c) różne . . . 551,46	24.869	82	54.500.—	10.000.—
						10.	Różne i nieprzewidziane	824	29	5.800.—	1.100.—
						11.	Obrót bankowy . 551,46	11.832	10	—	—
						12.	Do przenies. na rok 1928	6.533	74	—	—
								62.428	36	122.510.—	30.870.—

Skarbnik Zarządu Oddziału: (—) *Otton Tomala*. Przewodn. Zarządu Oddziału: (—) *Wanda Jordanówna*

Zestawienie kasowe
z całego terenu Oddziału Śląskiego Z. H. P.
(drużyny, hufce. K. P. H., Zarząd)

W p ł y w y

L. p.	Rodzaj dochodu	Do jakiej kasy wpłynął dochód				
		Drużyny, Hufce		Koła Przyj. Harc.	Zarząd Oddziału	Razem
		Żeńskie	Męskie			
1	Pozostałość z r. 1926	431.45	530.37	482.76	—	1.444.58
2	Opłaty organizacyjne (składki)	536.14	2.100.88	4.492.18	2.349.18	9.478.38
3	Przedsiębiorstwa i inne dochody własne . .	2.331.99	6.006.97	4.170.44	882.30	13.391.70
4	Opłaty uczestników obozów i kursów .	4.525.60	4.209.10	—	637.29	9.371.99
5	Pożyczki	—	40.—	660.—	2.209.64	2.909.64
6	Subsydja rządowe . .	—	—	—	44.306.50	44.306.50
7	„ samorządowe	1.100.—	3.271.40	400.—	—	4.771.40
8	„ przemysłu .	—	2.686.65	5.413.09	—	8.099.74
9	„ prywatne .	217.—	2.626.67	271.—	150.—	3.264.67
10	Różne	1.691.—	2.342.77	—	61.35	4.095.12
	Razem	10.833.18	23.814.81	15.889.47	50.596.26	101.133.72

W y d a t k i

L. p.	Rodzaj wydatków	Z jakiej kasy wydatkowano				
		Drużyny, Hufce		Koła Przyj. Harc.	Zarząd Oddziału	Razem
		Żeńskie	Męskie			
1	Opłaty organizacyjne do władz Harcerskich	324.19	573.33	371.35	1.090.65	2.359.52
2	Koszta administr. . .	95.—	476.92	334.16	2.717.33	3.623.41
3	Objazdy i wizytacje .	—	—	—	1.495.97	1.145.97
4	Przedsiębiorstwa . .	1.014.12	1.929.63	335.64	146.80	3.426.19
5	Wydatki akcji letniej	5.819.41	9.578.63	2.943.31	24.869.82	43.211.17
6	Zakup inwentarza . .	376.25	3.740.20	2.517.33	10.065.—	16.598.78
7	Biblioteki i pisma . .	72.80	1.030.78	375.60	1,134.66	2.613.84
8	Splata pożyczek . . .	—	—	—	90.—	90.—
9	Różne wydatki . . .	1.444.60	3.627.23	897.94	824.29	6.794.66
10	Subsydja dla drużyn .	—	—	—	1.688.—	1.688.—
11	Pozostałość na r. 1928	1,686.81	2.858.09	8.114.14	6,533.74	19.192.78
	Razem	10.833.18	23.814.81	15.889.47	50.596.26	101.133.72

P r o t o k ó ł

**z posiedzenia Komisji Rewizyjnej Oddziału Śląskiego Z. H. P.
odbytego w Katowicach, ul. Słowackiego 22 I. p. dn. 7. III. 28 r.**

Komisja Rewizyjna Oddziału Śląskiego Związku Harcerstwa Polskiego w osobach niżej podpisanych po dokładnem zaznajomieniu się z książkami kasowymi i dowodami kasowymi prowadzonymi przez Skarbnika Zarządu Oddziału Dh. Ottona Tomale stwierdziła:

1. że książki buchalteryjne ZO. prowadzone: a) główna księga kasowa ZO. — systemem pojedynczej buchalterji, b) książka kasowa „akcji letniej“ — systemem amerykańskim — są w należytych porządku i poszczególne pozycje są zgodne z dowodami kasowymi.

2. że sprawozdanie kasowe Zarządu Oddziału za r. 1927 w dniu 31. XII. 1927 r. zostało zamknięte ogólną sumą 62.428,36 zł. (słownie: sześćdziesiąt dwa tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych 36 gr).

3. że stan kasy ZO. w dniu 31. XII. 1927 r. wynosił: 6.533,74 zł (słownie: sześć tysięcy pięćset trzydzieści trzy zł i 74 gr); z czego: w gotówce w kasie ZO. 6.071,56 zł, na koncie w PKO. 196,23 zł, na koncie w Banku Gosp. Kraj. 97,90 zł, na koncie w CKDH. 92,30 zł, do wyliczenia w Kom. Chor. Ż. 75,75 zł.

4. że sprawozdanie z akcji letniej ZO. na dzień 4. X. 1928 r. zostało zamknięte sumą 46.683,22 zł. (słownie: czterdzieści sześć tysięcy sześćset osiemdziesiąt trzy zł i 22 gr).

5. że sprawozdanie kasowe ZO. bez akcji letniej na dzień 31. XII. 1927 r. zostało zamknięte sumą: 15.745,14 zł. (słownie: piętnaście tysięcy siedemset czterdzieści pięć zł i 14 gr).

6. że oba sprawozdania podane w punkcie 4 i 5 są zgodne z ogólnym sprawozdaniem ZO., podanym w punkcie 2 protokołu.

Wobec powyższego Komisja Rewizyjna na podstawie regulaminu wewnętrznego udziela absolutorjum ustępującemu skarbnikowi akcji letniej Dh. R. Urbańczykowi, powołanemu do czynnej służby wojskowej, oraz stawia wniosek o udzielenie absolutorjum ustępującemu Zarządowi Oddziału Śląskiego Z. H. P.

Czuwaj!

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Od. Śl.:

(—) *Dr. J. Rostek.*

Członkowie Komisji Rewizyjnej:

(—) *Wł. Miedniak.*

(—) *Kazimierz Andrzej Horoszkiewicz.*

Harcerstwo stwarza dla swych członków najpiękniejsze środowisko i daje im sposobność wychowania się w tężyznie nie tylko fizycznej, ale i duchowej.

I. MOŚCICKI.

Harcerzu Polski

Ty jesteś jak promień słońca drgający na naszych niwach. Gdziekolwiek wesóło harczujesz po polskiej ziemi, wnosisz radość i nadzieję.

Czule cię każdy wita, boś szlachetny i skromny, a przytem tak prosty, szczery i naturalny.

Dla innych dobry jesteś i szczodry, dla siebie umiarkowany i niemal surowy.

† AUGUST HLOND
Prymas Polski

Uwagi ogólne o pracy harcerskiej na terenie Oddziału.

Chcąc scharakteryzować ogólnie pracę harcerską na terenie Oddziału Śląskiego ZHP., której wynikiem był bardzo duży dorobek roku sprawozdawczego wykazany w sprawozdaniu, można ją rozpatrywać w kilku działach, a mianowicie:

1. Metoda pracy,
2. Cechy specjalne pracy tegorocznej,
3. Działalność propagandowa.
4. Pracę w Komendach Chorągwi.

Ad. 1. Jeśli chodzi o metody i warunki pracy, to najpierw musimy stwierdzić, że Oddział nasz jest jednym z najliczniejszych w Polsce i według stanu z dn. 31. XII, 1927 liczy:

Kół Przyjaciół Harcerstwa	27, członków	510
Harcerzek	.	1600
Harcerzy	.	4116
Czyli razem członków		6226

i zajmuje pod względem liczebności **drugie miejsce** w Polsce. Na plan pierwszy w pracy naszej wysuwa się mała ilość starszych współpracowników czynnych, ludzi nie do radzenia i przychodzenia na zebrania, ale oddających się z zaparciem się siebie żmudnej, czasami niewdzięcznej codziennej pracy.

Możemy śmiało powiedzieć, że zaledwie bardzo nieznaczny procent członków był rzeczywistymi pracownikami, ponoszącymi cały ciężar pracy wewnętrznej.

Ten zasadniczy rys pracy wewnętrznej Zarządu dający się krótko określić jako brak zainteresowania, skłonił Zarząd do wynalezienia środków zaradczych. Tu na plan pierwszy wysuwa się konieczność podzielenia członków Zarządu na dwie grupy: a) do opieki i prac dorywczych, b) do pracy wewnętrznej.

Obie te kategorie ludzi są nam niezbędne. Pierwsi dzięki swej popularności dają całemu społeczeństwu pewność o należytym kierunku pracy harcerskiej, oraz niejednokrotnie przez swą fachową radę i pomoc wyświadczyli nam niejedną przysługę. Nie możemy wymagać od tych osób, aby kilka razy do roku musieli przychodzić na nasze zebrania i wysłu-

chiwać nie zawsze rzeczy ich interesujących, tembardziej, że są oni przeważnie rozrywani przez kilka organizacji, a nie możemy wymagać, aby tylko nami się zajmowali.

Druga grupa to ludzie, oddani wyłącznie poza swą pracę zawodową harcerstwu, pracować dobrze w kilku organizacjach o typie harcerskim nie można. Muszą to być ludzie zżyci z nami, kochający harcerstwo i jemu się tylko oddający, — takich ludzi potrzeba nam do pracy wewnętrznej, aby między nich podzielić zupełnie wyraźnie poszczególne działy pracy, a nie żeby w każdym dziale ci sami ludzie robili, gdyż praca taka na dłuższy okres jest wykluczona.

Ta pewna decentralizacja w samej robocie wewnętrznej Zarządu jest postulatem zasadniczym z różnych powodów trudno się realizującym; mamy jednak nadzieję, że rok przyszły posunie nas bardziej naprzód pod tym względem.

Jednym z zasadniczych warunków sprawnej pracy centrali jest odpowiedni lokal. Po długich staraniach dzięki poparciu P. Wojewody otrzymaliśmy w domu rządowym przy ul. Słowackiego 22 I p, w postaci dwóch pokoi. Jest to lokal bardzo mały, ale już umożliwiający pracę na szerszą skalę.

Ad. 2. Drugi dział do rozpatrzenia to cechy wewnętrzne pracy tegorocznej. Jak już z samego sprawozdania widać, Zarząd rozpoczął swój pierwszy rok czynnego istnienia, gdyż dotychczas w latach ubiegłych był rodzajem patronatu. Od samego początku musiał gros uwagi i pracy zwrócić na stronę organizacyjną wewnętrzną. Uruchomienie strony administracyjnej i gospodarczej, nawiązanie ściślejszego kontaktu z Władzami, krótko mówiąc — to „krystalizacja“ form organizacyjnych.

Następny jakby rys wyraźny to pewna już rzeczywista praca, na której czoło wybija się „akcja letnia“ i unormowanie strony administracyjno-gospodarczej.

Pozatem należy wymienić dorobek pracy Komend Chorągwi kierających bezpośrednio tą najważniejszą i najistotniejszą częścią pracy harcerskiej, tj. wychowaniem młodzieży. Rok 1927 pod każdym względem, tak ideowym, technicznym jak i wychowania fizycznego przyniósł duży postęp w pracach drużyn żeńskich i męskich.

Jeśli dodamy do tego prawie samorzutny wzrost KPH., gdyż Zarząd ze względu na brak ludzi i konieczności załatwienia pilniejszych spraw wewnętrznych, inicjatywy w tym kierunku nie narzucał, — to musimy stwierdzić postęp ogólny znaczny.

Ad. 3. Propaganda idei harcerskich na terenie Śląska jest postawiona dość dobrze nie tyle może przez sam Zarząd, ile przez sympatję miejscowej prasy i szeregu dziennikarzy.

Oprócz komunikatów nadsyłanych przez sam Zarząd i umieszczanych zupełnie bezinteresownie w szeregu pism, a przede wszystkim w „Polsce Zachodniej“ i „Polonji“ ukazują się periodycznie artykuły z pracy harcerskiej, a głównie opisy życia w obozach.

Specjalne podziękowanie należy się P. Red. Przybyłe i P. Red. Nogajowi, którzy są głównymi autorami tych wiadomości i opisów.

Poza prasą z prac o znaczeniu propagandowym należy wymienić:

Zawody o mistrzostwo Chorągwi Męskiej pod Mysłowicami, dzień harcerski żeński w Katowicach i Królewskiej Hucie, połączone z wystawami prac harcerskich. Zawody sportowe (z wychowania fizycznego i pw.) na Stadjonie KS. Policyjnego w Katowicach; udział w zawodach sportowych na przybycie P. Prezydenta i zdobycie III-go miejsca w organizacjach p. w.; Akademia zorganizowana przez KPH. Żeńskie w Katowicach. Wydanie specjalnego Nr. pisma „Harcercz“, poświęconego zlotowi. Z końcem roku stałe wygłaszanie komunikatów harcerskich przez Radio itp.

Musimy również z podziękowaniem podkreślić, że wielkie znaczenie dla propagandy ideji harcerskich ma troskliwa opieka i zainteresowanie, jakie dla naszej pracy okazują: P. Wojewoda Dr. M. Grażyński, J. E. Ks. Dr. A. Lisiecki — Biskup Śląski, oraz Dowódca Dywizji Śląskiej Gen. Dr. J. Zając, a zwłaszcza ich czynny udział we wszystkich ważniejszych przejawach naszego życia organizacyjnego na Śląsku.

Ad. 4. Ostatnia rzecz do omówienia to praca w Komendach, tych najważniejszych jednostkach na terenie Oddziału, kierujących bezpośrednio pracą wychowawczą w hufcach i drużynach harcerskich.

Już w punkcie 2 i 3 omówiliśmy częściowo pracę Komend. Jeżeli chodzi o współpracę w Zarządzie, to nie pozostawiała ona nic do życzenia. Kontakt jest bardzo bliski i ścisły.

W obu Komendach dużą trudność przedstawia akcja wizytacyjna, bardzo ważna w naszych warunkach pracy, gdyż kilku dobrych instruktorów przez same dojazdy mogło by wnieść dużo rzeczy nowych, a temsamem ożywić samą robotę, zwłaszcza w ciągu roku.

Akcja ta jednak napotyka na trudności dość znaczne, głównie z powodów finansowych. Zwłaszcza w położeniu bardzo ciężkiem są drużyny oddalone od Katowic, n. p. Lubliniec, Cieszyn, Bielsko itp.

Sumując te poszczególne charakterystyki musimy stwierdzić, że ogólnie praca Oddziału rozwija się normalnie i rokuje w latach następnych jaknajlepsze nadzieje.

Chciałbym, aby ruch harcerski na Śląsku stał się jednym z wielkich motorów moralnego odrodzenia społeczeństwa, a to przez kształcenie tegich charakterów i potęgowanie ofiarności w służbie ogółu.

DR. M. GRAŻYŃSKI
Wojewoda Śląski

Program pracy Zarządu Oddziału na rok 1928.

1. Uwagi ogólne.

Na podstawie zdobytych doświadczeń w roku ubiegłym mamy zamiar kontynuować dalej rozpoczęte prace, dążąc zarazem do usunięcia tych niedomagań, któreśmy zaobserwowali w roku sprawozdawczym.

Jako naczelną zasadę pracy wewnętrznej stawiamy konsolidację pracowników i zainteresowanie jak największej ilości ludzi pragnących się całkowicie poświęcić pracy harcerskiej.

Z drugiej strony będziemy w dalszym ciągu starać się o zjednanie sobie osób wpływowych, cieszących się ogólnem poważaniem, celem zapewnienia sobie odpowiedniego poparcia ze strony tak miejscowego społeczeństwa jak i władz.

Również w pracy wewnętrznej będziemy dążyć do pewnej decentralizacji przez usamodzielnianie poszczególnych referentów, podział kompetencji i odciążenie jednostek obecnie pracujących nad miarę.

2. Program szczegółowy.

Jeśli chodzi o pracę zewnętrzną Zarządu w stosunku do podległych jednostek organizacyjnych to na plan pierwszy wysuwają się dwa zagadnienia:

a) Sprawy pomocy moralnej i opieki.

W tym dziale z zamiarów najważniejszych należy wymienić dążność do pobudzania inicjatywy tworzenia KPH., gdzie tylko to będzie możliwe.

Zajęcie się sprawą opiekunów, lekarzy i kapelanów drużyn i hufców, zjednywanie sobie odpowiednich ludzi zamierzanych w pracy z młodzieżą i odpowiednie ich uświadamianie harcerskie przez zwoływanie zjazdów, konferencji i dostarczanie materiału informacyjnego o zadaniach i stanie pracy harcerskiej tak na Śląsku jak i w całej Polsce.

Będziemy również rażyć do utrzymania kontaktu osobistego tak z KPH. jak i opiekunami w ramach posiadanych na ten cel funduszy. Przy okazji tych objazdów będziemy

się starali przeprowadzić pewnego rodzaju kontrolę prac poszczególnych ogniw organizacyjnych.

b) Sprawy finansowe.

Zadanie to da się krótko określić w dążeniu do realizacji budżetu.

Realizacja ta będzie z jednej strony polegała na dostarczeniu Komendom odpowiednich funduszków na prowadzenie pracy wychowawczej i na niezbędne wydatki gospodarczo-administracyjne.

Z drugiej strony będziemy dążyć do starania się o odpowiednie wpływy.

I tu na plan pierwszy wysuwamy dążenie do samodzielności przynajmniej w wydatkach „niezbędnych“ do życia organizacji, podanych w tak zwanym **minimalnym budżecie**.

Ta samodzielność musi się objawić i być zarazem pracą **wychowawczą** w kierunku wyrobienia **ofiarności** na cele ogólne wśród samych harcerzy. Zgóry jesteśmy przygotowani na dość znaczne trudności, ale mamy nadzieję choć częściowo je przezwyciężyć.

Jako drugi środek zapewnienia sobie dochodów wysuwamy powołanie do życia Komisji Dochodów Niestających, która będzie miała zadanie przez dorywcze imprezy (zabawy, przedstawienia itp.) zapewnić oddziałowi odpowiednie fundusze. Tu mamy nadzieję, że szereg naszych przyjaciół, nie mogących całkowicie się pracy wśród nas poświęcić, będzie mogło od czasu do czasu poświęcić kilka wolnych chwil do zajęcia się temi sprawami.

Jako środek trzeci w dotychczasowej pracy prawie jedyny, jeśli chodzi o sam Zarząd, to sprawa subsydji głównie uzyskiwanych dzięki poparciu P. Wojewody Dr. M. Grażyńskiego ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego i Wojewódzkiej Rady Wychowania Fizycznego.

Mamy nadzieję i w roku przyszłym na uzyskanie odpowiednich funduszków na przeprowadzenie najważniejszych naszych prac w postaci kursów, pracy oświatowej i akcji letniej. Poza tem proponujemy zwrócenie się z odpowiednim apelem do wielkiego przemysłu Śląska, który dotychczas jeśli chodzi o centralę, okazywał nam pomoc minimalną, subsydując dość znacznie drużyny pracujące bezpośrednio na ich terenie.

Poza temi zasadniczemi sprawami będzie Zarząd prowadził swą normalną współpracę z Komendami, propagował ideje harcerskie, głównie przez podjęcie wydawnictwa pisma dla młodzieży, opartego na zasadach harcerskich.

Tak by się przedstawiał w ogólnych zarysach program na rok przyszły.

Sprawozdanie roczne Komendy Chorągwi Żeńskiej.

Śląska Chorągiew Żeńska Z. H. P. obejmuje obszarem swym teren Województwa Śląskiego i na terenie tym prowadzi pracę ideowo-wychowawczą nad młodem pokoleniem dziewcząt. Ostatni rok pracy, będący przedmiotem niniejszego sprawozdania, to dalszy krok na drodze pogłębienia i skonsolidowania Chorągwi Żeńskiej, do którego Komenda celowo dąży w swym programie. Biorąc pod uwagę specjalne warunki, wśród jakich wyrasta tutejsza młodzież ze względu na to, że Śląsk jest Województwem kresowem, a z drugiej strony dzielnicą przemysłową, Komenda Chorągwi, realizując swój program harcerski metody i środki dostosowuje do terenu pracy.

Charakterystyczną cechą naszej pracy jest to, że w stosunku do obszaru mamy drużyn bardzo wiele, że drużyny te są częstokroć ogromnie liczne i że do drużyn należy zarówno młodzież w większych miastach i ośrodkach przemysłowych, jak też i w małych wioskach, że wreszcie w drużynach prócz młodzieży uczącej się, mamy znaczny odsetek młodzieży pozaszkolnej i robotniczej. Gdy do powyższych cech dodamy i to, że Śląsk przez tyle wieków odłączony był od Macierzy, widzimy, że praca harcerska w tutejszej Chorągwi specjalnie wielkie i ważne ma znaczenie.

Ciężkie warunki bytu, w jakich żyją szerokie warstwy robotnicze, praca w kopalniach i przemyśle, wieloletnia niewola — wszystko to razem sprawiło, że młodzież tutejsza wytworzyła pewien typ szczególnie potrzebujący kształcenia w organizacji dającej warunki rozwoju moralnego i fizycznego i budzącej zdrową radość życia, jaką jest harcerstwo. Trzeba przyznać, że dziewczęta bardzo chętnie garną się w szeregi drużyn i z ochotą w nich pracują. Zadaniem Komendy Chorągwi jest pracą tą kierować i czuwać nad nią, dać drużynom warunki rozwoju i pogłębić ich pracę przedewszystkiem przez zapewnienie im odpowiednich kierowniczek, utrzymać łączność między drużynami Chorągwi nawzajem i Władzami naczelnymi harcerstwa w Warszawie, opracowywać metody i środki, przy pomocy których drużyny najlepiej w myśl ideałów harcerskich mogą pracować. Po tej linii szła praca Komendy Chorągwi w ostatnim roku i idzie po niej nadal.

Pod względem składu osobowego Komendy zaszły w niej pewne zmiany, przede wszystkim ta, że z początkiem września 1927 r. złożyła obowiązki komendantki Chorągwi dhna phm. Olga Kordecka (pełniąc je od kwietnia 1926 r.) a objęła je dhna phm. Jadwiga Laszczkówna. Obecnie skład Komendy przedstawia się następująco: dhna phm. Jadwiga Laszczkówna, komendantka Chorągwi, dhna phm. Olga Kordecka, referentka złotowa i członek Komendy, dhna phm. Janina Chojnacka, członek Komendy, dhna phm. Zofia Tworowska, referentka obozów i kolonji i sekretarka, dhna pd. Klotylda Kosowska, członek Komendy, dhna Maria Siwoniówna, skarbniczka i ref. gospodarcza, dhna pd. Maria Zakrzewska, członek Komendy.

Mimo tak licznego grona członków Komendy kilka ważnych wydziałów, jak programowy, zuchów, organizacyjny i wychowania fizycznego nie są obsadzone. Tłumaczy się to tem, że dhny członkinie Komendy, mieszkając przeważnie poza Katowicami, prowadzą pracę harcerską w swoich środowiskach i nie mogą wskutek tego zbyt wiele czasu poświęcić pracy w Komendzie. Stopniowo jednak pozyskuje Komenda referentki dla poszczególnych działów i tak np. jest nadzieja pozyskania w najbliższym czasie fachowej instruktorki, jako referentki wychowania fizycznego.

Komenda chorągwi pracuje, zbierając się co tydzień i na tych posiedzeniach omawiając wszelkie aktualne sprawy Chorągwi, oraz wizytując drużyny w celu zapoznania się z ich potrzebami i poziomem pracy. Wizytacje te odbywają członkowie Komendy na terenie swych hufców, jako tamtejsze hufcowe, komendantka Chorągwi na terenie całej Chorągwi. Zasadniczo Komenda Chor. dąży do tego, by każde środowisko było wizytowane przynajmniej dwa razy w ciągu roku; do tychczas jednak nie dało się to uskuteczyć z powodu braku instruktorek objazdowych. Ogółem w ub. roku dokonano z ramienia Kom. Chor. 39 wizytacji w 24 środowiskach.

Okres pracy od stycznia do lipca 1927 r. poświęciła Komenda Chorągwi przede wszystkim na przygotowanie akcji letniej, czego rezultatem było 5 obozów drużyn pod namiotami, 3 kolonje hufców i drużyn pod dachem, kurs dla drużynowych pod namiotami i kurs dla zastępowych również pod namiotami. Obozy te, a zwłaszcza kursy przyczyniły się znacznie do podniesienia poziomu pracy drużyn i wzmogły tętno życia w Chorągwi.

Po wakacjach ze względu na zmianę na stanowisku komendantki Chor. praca nowej komendantki zwrócić się musiała przede wszystkim w kierunku poznania drużyn. To też dokonano całego szeregu objazdów, z początkiem listopada odbył się zjazd hufcowych, a z końcem tegoż miesiąca zjazd

drużynowych całej Chorągwi. Na zjeździe tym, który zacieśnił kontakt między drużynowemi a Komendą, była obecna z ramienia Ministerstwa W. R. i O. P. Naczelną Inspektorka harc., dhna Marja Wocalewska.

Jak już zaznaczono, praca Komendy w roku ubiegłym szła przede wszystkim w kierunku podniesienia poziomu drużyn i pogłębienia ich pracy.

Dlatego Komenda zwróciła baczną uwagę na kształcenie zastępowych i wprowadzenia we wszystkich drużynach Chorągwi systemu zastępowego oraz na kształcenie drużynowych. W tym celu na zjeździe drużynowych w listopadzie wygłosiła komendantka Chorągwi referat p. t. „System zastępowy jako podstawa pracy drużyn harcerskich“. Wskutek tej inicjatywy Komendy Chorągwi cały szereg komend hufców zorganizował kursy dla zastępowych i tak kursy takie odbywają się w hufcu rybnickim, brzezińskim, nowowiejskim (3), świętochłowskim, ponadto hufce cieszyński i katowicki prowadzą kursy dla drużynowych, przygotowujący drużynowe i przyboczne do próby na drużynową.

Aby w jaknajwiększej ilości drużyn zapewnić fachowe i odpowiedzialne kierownictwo, a zarazem by ułatwić pracę harcerską chętnym nauczycielkom, urządziła Komenda Chor. kurs harcerski dla nauczycielek. Kurs ten jest pierwszą tego rodzaju próbą na terenie naszej Chorągwi i jak dotychczas rokuje dobre wyniki.

W kursie bierze udział 38 nauczycielek, które raz w tygodniu zbierają się na 3 godziny w Katowicach, by zapoznać się z ideologią i metodyką pracy harcerskiej. Program kursu obejmuje przygotowanie do próby na drużynową, którą uczestniczki mogą odbyć, jeśli w lecie uzupełnią swe przygotowanie udziałem w obozie dla drużynowych. Powodzenie swe kurs zawdzięcza po części doskonałej komunikacji w przemysłowej części tutejszego województwa, przede wszystkim jednak dobrej woli i uspołecznieniu nauczycielek, które na własny koszt dojeżdżają do Katowic z miejscowości odległych niejednokrotnie o 2 godziny drogi koleją. Zaznaczyć trzeba, że ani jedna uczestniczka kursu nie mieszka w Katowicach. Kurs rozpoczął się 10. XII. 1927 r. i potrwa do Wielkiejnocy, poczem uzupełnią go wycieczki i ćwiczenia polowe.

Dalszym krokiem zmierzającym do ułatwienia pracy drużynowym i zastępowym, jest zakupienie przez Komendę Chorągwi bibliotek dla wszystkich hufców. Biblioteki te zawierają narazie przeważnie książki harcerskie i w miarę możliwości będą uzupełniane przez Komendy Hufców.

Prócz kształcenia instruktorek, zmierzającego do podniesienia poziomu pracy drużyn, Komenda kładzie specjalny nacisk na zakładanie w drużynach warsztatów, gdzie dziewczęta

z jednej strony uczyłyby się rzemiosł, z drugiej miały możność zarobkowania na potrzeby drużyny. W ten sposób Komenda Chorągwi chce zerwać ze zwyczajem kupowania tutejszej młodzieży mundurków i odznak harcerskich z funduszków publicznych, oraz wysyłania jej na obozy letnie zupełnie za darmo, a pragnie kształcić w niej poczucie zaradności i samodzielności. Drużyny, które zakładają warsztaty, otrzymują na ten cel subwencje, aby w miarę możliwości stworzyć w ten sposób podstawy bytu materialnego dla całej Chorągwi.

Aby w dalszym ciągu przyzwyczaić młodzież do rozsądnego używania grosza i do oszczędności, Komenda popiera zakładanie kas oszczędności i dąży do tego, aby istniały one we wszystkich drużynach.

Specjalną troską Komendy jest przygotowanie Chorągwi do wzięcia udziału w żeńskim Zlocie Narodowym, który odbędzie się w dniach 5—20 lipca b. r. w Sulejowskich lasach pod Łodzią, dla uczczenia 500-letniej rocznicy śmierci Zawiszy Czarnego. Z Chorągwi Śląskiej na Złot wybiera się 7 drużyn oraz drużyna nauczycielska, wobec tego, aby ułatwić im pracę przygotowawczą zorganizowano w Komendzie referat złotowy, który prowadzi dhna płm. Olga Kordecka. Poszczególne działy pracy podzielono między instruktorki, a na zebraniach złotych, których dotychczas odbyło się 2, układa się plan działania, zdaje sprawę z dotychczasowego stanu przygotowań i przede wszystkim udziela wskazówek drużynowym drużyn złotych. Chorągiew Śląska podjęła się zorganizować na Zlocie sklep dla całego Złotu, gdyż każda z Chorągwi biorących udział w Zlocie przygotowuje jakieś przedsięwzięcie użyteczności publicznej, jak szpital, gospoda i t. p.

Zaznaczyć wreszcie wypada, że Chorągiew żeńska spełniła swój harcerski obowiązek niesienia pomocy bliźnim, biorąc udział w akcji na rzecz powodzian. Każda drużyna Chorągwi ofiarowała na ten cel czy to pieniądze przez siebie zarobione, czy to dary w naturze, czy wreszcie pracę, którą dopomogła miejscowemu Komitetowi Akcji dla Powodzian.

Pod względem cyfrowym Chorągiew żeńska przedstawia się następująco: na terenie Chorągwi istnieje 11 hufców i 1 samodzielna drużyna, a to hufiec: 1) Katowicki, 2) Król-Hucki, 3) Mysłowicki, 4) Mikołowski, 5) Rudzki, 6) Rybnicki, 7) Tarnogórski, 8) Nowowiejski, 9) Świętochłowicki, 10) Brzeziński, 11) Cieszyński, oraz 1 drużyna w Bielsku podległa wprost Komendzie Chorągwi.

Na terenie tych hufców pracuje 65 drużyn, których szczegółowy wykaz znajduje się na końcu niniejszego sprawozdania.

Harcerek liczy Żeńska Chorągiew Śląska 1600.

Tak w ogólnym zarysie przedstawia się praca zeszłoroczna i stan obecny Żeńskiej Choragwi Śląskiej. Okres ten to znów krok naprzód w osiągnięciu celu naszego, jakim jest wychowanie prawego i dzielnego pokolenia kobiet, umiejących służyć Bogu, Ojczyźnie i swemu otoczeniu. Wiele jeszcze pracy i planów przed nami — wierzymy, że zrealizować je pozwolą nam lata następne.

SPRAWOZDANIE Sądu Honorowego Oddziału Śląskiego ZHP.

Sąd Honorowy został wybrany równocześnie z Zarządem Oddziału przez Zjazd Oddziału i ukonstytuował się w sposób następujący:

Przewodniczący: Dh. G. Rokita.

Członkowie: Dh. Dh. Kamińska, Kenizanka, Karpala, Grzbiela.

Sąd żadnych spraw nie załatwiał.

Zestawienie

**liczbowe członków Chorągwi Męskiej
z dnia 31. grudnia 1927 r.**

Starszozna:		Wiek młodzieży:	
Podharcemistrzów . . .	1	od 7—11	489
Przodowników	14	„ 12—15	2159
Razem	15	„ 16—20	1219
Przybocznych bez stopnia instruktorskiego . . .	129	„ 21	256
Drużynowych ze stopn. instrukt.	1	Sprawności w 1927 r. . .	1609
Drużynowych bez stopn. instrukt.	126	Środowisk harcersk. . . .	77
Drużyn. pełnol.	45	Hufców	16
Drużynowych niepełn. . .	84	Ilość drużyn:	
Ilość harcerzy:		Włóczęgów	5
Harcerzy Rzecz.	8	Harcerzy	121
Ćwików	56	Pożarnych	2
Wywiadowców	359	Żeglarskich	1
Młodzików	1209	Razem	129
Bez stopn.	2002	Zastępów	381
Wilcząt	489		
Razem	4123		

W całej Polsce Harcerstwo urządziło w r. 1927:

Obozów i koloji męskich . . .	321
„ „ żeńskich . . .	150
kursów obozowych męskich . .	30
„ „ żeńskich . . .	19
razem 520 obozów i kolonji	
na 11.440 młodzieży	
z 254.717 harcerzodniām.	

Sprawozdanie roczne Komendy Chorągwi Męskiej.

1. Zmiany personalne w ciągu roku:

W ciągu roku od września wystąpiło z Komendy Chorągwi Męskiej 3 członków, a to Druh Feliks Pierun z powodu przeniesienia się na stałe do szkoły Podhorażych, Dh. Orszulik i Dh. Robert Urbańczyk.

2. Spis członków Komendy Chorągwi:

1. Wanda Jordanówna, Komendant Chorągwi, stopień I., podharcemistrzyni, odbyte kursa instruktorskie NZHP. w Uniejowie, wyższy kurs instruktorski w Rydzynie i Międzynarodowy kurs instruktorski w Anglii.
2. Henryk Kapiszewski, kierownik działu programowego, stopień I., podharcemistrz, kurs instruktorski NZHP. w Zwierzyńcu Zamoyskim i Biedrusku Chor. Poznańskiej.
3. Jan Grzbiela, kierownik działu technicznego, Harcerz Rzeczypospolitej, przodownik, członek czynny ZHP., kurs instruktorski w Piwnicznej, 2 w Makowie, 2 w Podlesiu i kurs Związku G. K. M. w Łekawie.
4. Marjan Kulik, kierownik działu wychowania fizycznego K. Ch., stopień II.
5. Tadeusz Dziak, referent propagandy, stopień II.
6. Paweł Mańka, referent osobowy K. Ch., stopień I, przodownik, kurs instruktorski w Makowie, Podlesiu i kurs Związkowy G. K. M. w Łekawie.
7. Antoni Guzy, referent wizytacji, stopień I., przodownik, kurs instruktorski w Podlesiu i Związkowy G. K. M. w Łekawie.

3. Akcja obozowo-wycieczkowa.

Komenda Chorągwi urządziła w ciągu lata kurs instruktorski w Podlesiu, w Porąbce kurs dla przybocznych. Kurs instruktorski był urządzony na tym samym terenie, co zeszłoroczny w Podlesiu Kęckim, teren ustąpił nam Magistrat miasta Kęt. Był to już czwarty z rzędu kurs organizowany

przez naszą Chorągiew. Organizacją akcji, a przede wszystkim kursu instruktorskiego zajmował się Dh. Łowiński, pomagali mu przytem wszyscy instruktorzy pracujący na terenie naszej Chorągwi.

Komendantem kursu miał być Dh. Łowiński, niestety wojsko nie udzieliło mu pozwolenia na prowadzenie tego, mimo usilnych starań ze strony ZO. Z pomocą przyszła nam GKM., przydzielając na Komendanta kursu Dha podharc-mistrza Olgierda Grzymałowskiego. Kurs ten udał się dobrze, był prowadzony w żywym tempie, pod względem technicznym jak i ideowym, zupełnie odpowiadał życzeniom Komendy Chorągwi. Na zakończenie kursu odbyła się wycieczka wędrowna w Tatry, prowadzona przez Dha Jana Grzbiełę.

Kurs dla przybocznych prowadził przodownik Feliks Piorun. Kurs udał się nadspodziewanie, przyczyniło się do tego śliczne położenie w górach i doskonałe warunki na miejscu.

Poócz tego z inicjatywy Kom. Chorągwi zorganizowano przez hufce szereg kursów dla zastępowych i przybocznych oraz kilka dobrych obozów drużyn. Oprócz obozów było pięć kolonii letnich.

Wszystkie kursy, obozy i kolonie prowadzone były przez odpowiednich kierowników przy udziale pewnej liczby pomocników, upoważnionych do prowadzenia obozów przez Komendę Chorągwi. Pracę prowadzono według z góry ustalonych programów, dostosowanych do wieku i rodzaju uczestników. Programy zatwierdzone przez Komendę Chorągwi. Nadto prawie każdy obóz, gdzie kierownik był niepełnoletni, posiadał opiekuna z ramienia starszego społeczeństwa, oraz w miarę możliwości była zapewniona opieka lekarska. Obozy dla starszej młodzieży i instruktorów były wszystkie pod namiotami, na terenach wydzierżawionych lub odstąpionych dobrowolnie Harcerstwu. Miejscowości wybierano dobre, przeważnie okolice góryste, gdzie w pobliżu była woda i lasy. Zaprowiantowanie w obozach dostateczne. Trzeba podkreślić, że tegoroczna administracja była w porządku; prowadzono jednolitą kasowość dzięki książkom administracyjnym i kasowym, dostarczonym przez Z. O. wszystkim drużynom i hufcom.

Praca w obozach prowadzona była systemem zastępowym pod kierownictwem Komendanta lub jego zastępcy. Zajęcia trwały w większości od 6-tej rana do 9-tej wieczór.

Na podstawie wizytacji K. Chorągwi mogła stwierdzić, że prowadzone były bardzo sumiennie i że kierownicy ich dokładali wszystkich starań, aby pod względem technicznym jak i estetycznym dobrze wyglądały. Naogół wśród uczestników wielkie życie się, panowała harmonia mimo nieraz wiel-

kich różnic wieku i nie równomiernego poziomu umysłowego, gdyż młodzież była mieszana t. j. składała się z uczni gimnazjalnych i robotników. Pogoda ducha harcerskiego pomagała znosić spokojnie kilkudniowe ulewne deszcze i związane z tem niewygody i trudy życia obozowego. Trzeba tu zaznaczyć, że w szeregu obozach, gdzie było brak namiotów, bardzo umiejętnie i pomysłowo pobudowane były szałas, wykonano szereg robót pionierskich, przeważnie służących dla wygody życia obozowego, jak łóżka, krzesła, stoły, ławki, umywalnie, półki, stojaki i t. p., albo też ozdoby obozu, jak bramy wejściowe, maszty, tablice rozkazów, mosty i t. p.

W każdym obozie była zrobiona kaplica, gdzie harcerze zbierali się na modlitwę wieczorną i poranną. Bardzo miłe dla oka były upiększenia przed namiotem, jak klomby, pomniki, herby itd., co nadawało obozom charakter swojski i barwny, coś z ogrodu. Pod względem podziału pracy nie we wszystkich obozach było dobrze. Jeden przeważnie człowiek pracował sam za wszystkich i to najczęściej Komendant obozu, który biegał za rozmaitemi drobnymi sprawami, co mogli zrobić jego pomocnicy. Kom. Chorągwi postanawia w tym roku przed urządzeniem akcji letniej urządzić 2 kursy dla kierowników. Na zakończenie akcji letniej została urządzona wycieczka krajoznawcza do Zakopanego. W wycieczce wzięło udział 70 osób i to zarówno harcerzy jak i członków KPH. Udała się ona doskonale i uczestnicy wrócili zadowoleni i pełni ochoty do pracy.

Uczestnicy obozu wracali do dalszej pracy zadowoleni i zdrowi. Obozy harcerskie pozostawiły wszędzie po sobie dobre wspomnienia i ślady dobrych uczynków, o czem świadczy fakt, że szereg osób, którzy dali teren w roku 1927, wyrazili chęć przyjęcia obozów harcerskich i w roku 1928.

Reasumując powyższe, stwierdzić należy, że plany akcji obozowej z roku 1927 dzięki dobremu przygotowaniu i funduszom otrzymanym z Województwa, Harcerstwo Śląskie wykonało i cel swój osiągnęło, kładąc podwaliny dalszej pracy, zdobywając szereg bardziej wyrobionych harcerzy i instruktorów.

4. Ważniejsze prace Komendy Chorągwi.

W czasie sprawozdawczym odbyło się 10 posiedzeń Komendy Chorągwi, na których omawiano kolejno i rozstrzygano następujące sprawy: ułożenie regulaminu wewnętrznego Komendy Chorągwi i Hufców, Regulamin i warunki zawodów o mistrzostwo Chorągwi Śląskiej, program zawodów, sprawy programowe odpraw Komen. Hufców, akcji letniej, obozów i kolonji, wizytacje drużyn i uczestnictwo w uroczy-

stościach, program zawodów z wychowania fizycznego i sprawy klubu sportowego, sprawy organizacyjne drużyn. Odprawy hufców odbywały się co miesiąc. Takich odpraw odbyło się 10, na których znów omawiano szczegółowo programy pracy w drużynach, sprawy zlotów i zawodów urządzanych przez hufce, wskazówki metodyczne dotyczące się pracy bezpośredniej w drużynach, omawiano sprawy gospodarczo-administracyjne, prócz tego Komendanci Hufców dawali zawsze sprawozdanie o stanie pracy na ich terenie i informowali Komendę o przebiegu swych wizytacji w podległych im drużynach.

Komenda Chorągwi urządziła 2 zjazdy dla drużynowych i instruktorów. Pierwszy odbył się 8 maja na wielkiej polanie koło lasu pod W. Hajdukami. Był to pierwszy zjazd urządzony na łonie przyrody. Organizacja jego kosztowała K. Ch. dużo wysiłków i trudów, ale rezultat był dobry, gdyż prócz referatów i gawęd można było przeprowadzić ćwiczenia techniczne z wychowania fizycznego, które przeprowadził Dh. M. Kulik.

Przedmiotem żywych obrad były zawody o mistrzostwo Chorągwi i akcja letnia.

W dniach 4., 5. i 6. czerwca, w okresie Zielonych Świąt, odbyły się zawody o mistrzostwo drużyn Śląskich. Do zawodów tych dopuszczono 28 drużyn, ogółem wzięło udział 500 młodzieży. Zawody te różniły się od zeszłorocznych tem, że były podzielone na dwie części, dla młodszych w zakresie II. st. i dla starszych w zakresie I. st., następnie warunki dopuszczenia były trudniejsze od zeszłorocznych i cały poziom zawodów był wyższy. Dlatego też cała praca zeszłoroczna drużyn pod hasłem zawodów szła żywym tempem we wszystkich drużynach.

Komenda Chorągwi nie organizowała zlotu, lecz tylko ograniczyła się do samych zawodów. Kierownikiem zawodów był Dh. Łowiński, w pracy nad ich przeprowadzeniem pomagali mu Hufcowi i instruktorzy, sędziami zawodów byli Dhowie: H. Kapiszewski, J. Grbziela, Mańka. Obóz zawodniczy wizytowali: delegat GKM. i Komendant Chorągwi Śl., a oprócz tego w czasie najgłośniejszej uroczystości przybył do obozu p. Wojewoda Grażyński i Szef Sztabu 23. D. P. jako delegat p. Gen. J. Zająca.

Specjalne podziękowanie należy się p. inż. Krupińskiemu i K. P. H. w Nivce za pomoc okazaną w organizacji obozu.

Po przeprowadzeniu akcji obozowej urządziła Komenda Chorągwi zawody z wychowania fizycznego w dniach 17. i 18. września. Były to pierwsze zawody, poświęcone li tylko wychowaniu fizycznemu i p. w. Program obejmował zawody z lekkiej atletyki: skok w wyż i w dal i o tyczce, bieg i rzut

kulą i oszczepem, strzelanie z flobertu i z karabinu oraz zawody w grach ruchomych. Udział w nich wzięły prawie wszystkie środowiska. Kierownictwo zawodów spoczywało w rękach dyr. Rokity i Dhów: Łowńskiego, Kuliga, Partyki, Karpińskiego, Waclawka i Grzbieli.

Drugi zjazd drużynowych i instruktorów oraz opiekunów odbył się dnia 27. listopada. Na zjeździe tym został przedłożony program roczny Komendy Chorągwi, wygłoszone były referaty ideowe oraz z metodyki harcerskiej p. tyt. „Rola drużynowych jako wychowawcy“ i z dziedziny techniki. Na zjeździe tym był zastępca GKM. Dh. Dr. Czapliński, który wygłosił jeden z referatów, Zjazd ten zaszczycił swoją obecnością Ks. Biskup Lisiecki, który w dłuższym przemówieniu wyraził radość z powodu pomyślnego rozwoju Harcerstwa na Śląsku. Prócz niego byli obecni na Zjeździe delegat Dow. Dyw. oraz kierownik P. W., jak również przedstawiciele Starostwa, Magistratu i Organizacji P. W., Powstańców, Szkoła Hallerczyków i Młodzieży Katolickiej.

5. Objazdy i wizytacje.

Lustracji poszczególnych hufców oraz drużyn jak i dojazdów zostało przeprowadzonych 83 przez Komendanta Chorągwi W. Jordanównę, jak też przez członków Komendy: Dha Grzbiela 9, i Dha Kapiszewskiego 11.

Wizytacje i dojazdy miały na celu bliższe zetknięcie się z bezpośrednią pracą drużyn, oraz w czasie zlotów i zawodów hufców przekonanie się o stanie pracy, pod względem technicznym i organizacyjnym. Na wizytacjach w czasie odpraw drużynowych hufców Komendantka Chorągwi starała się po zapoznaniu się z warunkami pracy udzielić im rad i wskazówek co do prowadzenia pracy wychowawczej jak i organizacyjnej, jak również na wszystkich uroczystościach w okolicznościowych przemówieniach podkreślić ideową stronę harcerstwa.

6. Charakterystyka stosunków wewnętrznych w drużynach.

Drużyny harcerskie różnią się tem przedewszystkiem od innych Chorągwi, że składają się przeważnie z młodzieży ze sfer robotniczych, która chociaż się żywiłowo garnie do harcerstwa, jednak tak szybko ideją harcerską przesięknąć nie może. Harcerstwo na Śląsku jest jedną z najmłodszych organizacją, powstałych tu w czasie plebiscytu, to znaczy powstało w takich warunkach, gdzie nie troszczono się o jakość, lecz o liczbę, bo robiła propagandę. Następnie walka plebiscytowa wpłynęła ujemnie na rozwój duchowy. Dopiero po powstaniu Harcerstwo przechodziło ewolucję oczyszczenia, ale pewne złe metody od podstaw założenia jeszcze dadzą

się odczuć. Następnie Harcerstwo było ciągle w stanie rozwoju organizacyjnego, a z powodu braku odpowiednich drużynowych prace w drużynach były prowadzone masowo, częściowo temu zaradziły kursa dla zastępowych, zorganizowane przez Komendę Chorągwi, a częściowo przez Hufce lub dawet drużyny. Jednak system zastępowy dopiero w ostatnim roku dotarł prawie do wszystkich drużyn. Drugim czynnikiem wstrzymującym rozwój drużyn, to konieczność prowadzenia prócz programu harcerskiego pracy dokształceniowej, gdyż ci harcerze pozaszkolni, którzy ukończyli tylko szkoły niemieckie, nie mieli o historii i geografii polskiej żadnej wiedzy. Dlatego też do dziś dnia w pracy naszej musimy uwzględnić pracę oświatową. Poziom pracy w drużynach i Hufcach, choć powoli, jednak stale podnosi się i mimo spotykanych przeszkód rozwija się pomyślnie, trzeba jednak zaznaczyć, że drużyny pozaszkolne, które najwięcej miały trudności do zwalczania, są najżywotniejsze, tam zawsze panuje ożywiona praca, chłopcy się zżywają i dlatego są w drużynie długo i chociaż czasem zmieni się drużynowy, to jednak drużyna ciągle sama żywo pracuje, czego o drużynach szkolnych nie można powiedzieć, gdyż cała praca opiera się o kierownika i gdy jego zabraknie, drużyna się rozpada. Temu zapobiec K. Ch. nie wiele może, gdyż młodzież szkół średnich stale odpada, bo po ukończeniu szkół idzie na wyższe studia, a na Śląsku niestety żadnej wyższej Uczelni nie mamy. Częściowo zaradzić chcemy w ten sposób, przez zwrócenie baczniejszej uwagi na opiekunów tych drużyn, by o nich oprzeć pracę. Trzecim wynikiem zasadniczym, psującym rozwój, to bezrobocie, trwające od paru lat na Śląsku, które w pierwszej mierze dotknęło młodzież, tak, że jeszcze do dziś dnia mamy bardzo dużo bezrobotnych harcerzy. Dla kilkudziesięciu wystaraliśmy się o posady, lecz dla reszty, nie wiele zrobić możemy. Taki stan wpływa ujemnie na ogólną psychologię, to też nie we wszystkich drużynach panuje uśmiech harcerski, tak potrzebny w życiu, chłopcy są przedwcześnie dojrzały i nie umieją się szczerze bawić i dlatego praca ciężko idzie i nie rozwija się, bo brak słońca uśmiechu.

7. Stosunek do Harcerstwa.

a) Szkoły. Stosunek Harcerstwa do szkół na terenie Śląska jest zadawalniający, w wyjątkowych wypadkach zdarzyły się małe nieporozumienia, które wynikły z nieznamomości organizacji harcerskiej. Władze szkolne, począwszy od Naczelnika W. O. P., odnoszą się do harcerstwa bardzo przychylnie. Kierownicy szkół, w których są drużyny harcerskie, starają się im pomóc, większa część drużyn odbywa swe zbiórki w szkołach lub ma tam swoje świetlice, opiekunami

drużyn szkolnych są przeważnie nauczyciele lub nawet sami kierownicy szkół, którzy mimo, iż mają najlepsze chęci, sami jednak nie znając harcerstwa, czasem sami nie wiedząc, jak im w pracy pomódz. Komenda Chorągwi chcąc temu zaradzić, próbowała z okazji zjazdów drużynowych, zorganizować konferencję opiekunów drużyn, co nie bardzo się powiodło z powodu słabego ich udziału w zjeździe. Młodzi nauczyciele żywo interesują się ruchem harcerskim, ale z powodu 10. punktu prawa, wymagającego abstynencji od członków czynnych, nie wstępują do Z. H. P., wolą być opiekunami. Za mało zrozumienia ideologii jest w Zakładach seminaryjnych, a przecież z tamtąd winien wyjść przyszły zastęp instruktorów do prowadzenia drużyn po wsiach. Powodem tego jest zbyt wielkie przeciążenie nauką w tych Zakładach, oraz silne forsowanie hułców szkolnych i ćwiczeń P. W.

b) Rodziców. Rodzice naogół do Harcerstwa odnoszą się bardzo przychylnie i z zaufaniem, lecz jeżeli rozchodzi się o poparcie finansowe, to prawie, że jest to w niejednych miejscowościach niemożliwe do przeprowadzenia. Trudno jest zakładać K. P. H., które można organizować jedynie w większych środowiskach, gdy się trochę ludzi z inteligencji znajdzie, którzy nie tylko dobrą chęcią, ale i czynem mogą pomódz. Na ogół społeczeństwo do Harcerstwa odnosi się przychylnie, lecz co do naszych zamierzeń w wielu wypadkach pozostaje w stosunku biernym, w każdym razie nie jest tak, jakby sobie tego Komenda życzyła.

c) Władze wojskowe i samorządowe odnoszą się przychylnie i jeżeli się do niej zwrócimy o pomoc, to tam, gdzie jest to możliwe, idą nam na rękę.

d) Instytucje Społeczne. Współżycie z instytucjami społecznymi można określić jako dodatnie, w uroczystościach harcerskich często biorą udział, również na swoje uroczystości zapraszają nasze drużyny jako reprezentację.

8. Braki i potrzeby.

Z braków naszej pracy na pierwszym miejscu należy podkreślić brak odpowiednio wyszkolonych instruktorów, co daje się dotkliwie odczuć w pracy organizacyjnej, gdyż mimo rok rocznie organizowanych kursów instruktorskich na taką liczną liczbę młodzieży, jaką mamy, jest zaledwie kilkudziesięciu jako tako wyszkolonych drużynowych. Drugą ujemną stroną naszej pracy, to brak podstaw finansowych. Aby zmniejszyć powyższe niedomagania Z. O. w bieżącym roku zajął się na terenie wszystkich drużyn uporządkowaniem spraw gospodarczych. Niejedne drużyny są tak biedne, że nie są w stanie pokryć opłat organizacyjnych. Komenda Chorągwi z początku próbowała się zająć zorganizowaniem

warsztatów pracy, lecz napotkała na tyle rozmaitych przeszkód, że ze swych planów musiała zrezygnować. Trzecią ujemną stroną, utrudniającą pracę, to brak izb harcerskich, gdyż na 139 drużyn jest zaledwie 23 izb własnych, 62 mieści się w klasach, a reszta, nie mając stałych pomieszczeń, przysgodnie odbywa zbiórki.

10. Plan pracy na rok bieżący.

Komenda Chorągwi, mając znikomą ilość instruktorów i kierowników pracy, zdecydowała się w tym roku wstrzymać wzrost drużyn, t. j. postawić stan drużyn taki, jaki jest, a przystąpić do pogłębienia technicznego. Pogłębienie pracy harcerskiej chce przeprowadzić przez zorganizowanie zwartej gromady instruktorskiej w „Ognisku“, która została zorganizowana w listopadzie. W gromadzie instruktorskiej będziemy dążyć do wyrobienia jednolitego poglądu na pracę i przez zwrócenie specjalnej uwagi na wykonanie prawa harcerskiego. Zamierzamy przeprowadzić na odprawach miesięcznych hufcowych kolejno pewne referaty i przeprowadzić nad nimi dyskusję. Wśród drużyn pogłębienie to chcemy osiągnąć przez wykłady i odczyty oświatowe, przeprowadzone w czasie dojazdów i wizytacji. Równocześnie dążyć będziemy, ażeby pod względem technicznym dojść do specjalizacji. Również tego roku poświęcimy specjalną uwagę na wychowanie fizyczne.

W programie szczegółowym przewidziane są 3 zjazdy drużynowych, Kurs instruktorski, dla przybocznych i zastępowych, oraz zawody z wychowania fizycznego i techniki harcerskiej wzorowane na latach ubiegłych. Poza tem w ciągu roku odbędzie się kurs dla nauczycieli.

Wykaz środowisk harcerskich na terenie Oddziału Śląskiego Związku Harcerstwa Polskiego.

KATOWICE.

Zarząd Oddziału Śląskiego ZHP.
Komenda Chorągwi Żeńskiej
Komenda Chorągwi Męskiej
Komisja Dostaw Harcerskich
Komenda Hufca Męskiego
ul. Słowackiego 22 I p., Konto
PKO. 304.169 i-Bank Gosp. Kraj.

Przewodn. Zarządu Oddziału
Dh. Wanda Jordanówna, ul. Wo-
jewódzka 29, II, tel. 16-04 (adres
prywatny).

Kom. Chor. Żeńsk.
Dh. Laszczkówna, Województwo,
Wydz. Ośw. (adres dla listów do
K. Ch. Ż.)

Koło Przyjaciół Hufca Żeńskiego
Dh. Młodzianowska, ul. Warszaw-
ska 25.

Koło Przyjaciół Hufca Męskiego
Dh. G. Rokita, ul. Mickiewicza 10.
Redakcja i Administracja pisma „Na
Tropie”
ul. Mickiewicza 10, Konto P. K. O.
305.330.

Drużyny żeńskie:

Komenda Hufca
Dh. M. z Zakrzewskich-Kapiszew-
ska, ul. Damrota 6.

I. im. Kr. Kingi
Dh. M. z Zakrzewskich-Kapiszew-
ska, ul. Damrota 6.

II. im. E. Plater
Dh. S. Bratkowska, ul. Górnicza 7.

I. im. Kr. Jadwigi w Załężu
Dh. M. Sapowa, ul. Jansa 9.

Drużyny męskie:

Komenda Hufca
Dh. J. Grzbieła, ul. Kasińskiego 4.

I. im. T. Kościuszki
Dh. B. Brodowski, ul. Francuska 27.

- II. im. W. Jagiełły
Dh. C. Grajek, ul. Francuska 45.
III. im. K. Chodkiewicza
Dh. F. Golnik, ul. Stawowa 3.
IV. im. J. Poniatowskiego
Dh. A. Wieniawa-Ślesiański, ul. 3-go
Maja 5.
V. im. St. Żółkiewskiego
Dh. K. Lebiecz, ul. Lompy 7.
VI. im. R. Trauguta
Dh. E. Leonard, ul. Jagiellońska 36.
VII. im. B. Chrobrego w Załężu
Dh. S. Sapa, ul. Wojciechowskie-
go 42.
VIII. im. K. Lutosławskiego w Dęb-
iu
Dh. Rusecki, ul. Dębowa 24.
IX. im. H. Sienkiewicza w Bogucicach
Dh. J. Tendera, ul. Krakowska.

KATOWICE-DĄB.

Drużyny żeńskie:

I. im.
Dh. J. Manowarda, szkoła.

Drużyny męskie:

I. im. ks. Lutosławskiego
Dh. J. Rusecki, ul. Dębowa 24.

BIERTUŁTOWY.

Drużyny żeńskie:

I. im.
Dh. J. Grzegorzczakówna, szkoła.

Drużyny męskie:

I. im. W. Jagiełły.
Dh. J. Wieszczej, szkoła II.

BRZESZYN ŚLĄSKIE.

KPH. przy druż. miejscowych
Dh. K. Struzik, ul. Kopernika 3.

Drużyny żeńskie:

Kom. Hufca

Dh. Z. Piastonówna, szkoła II.

I. im. Kr. Jadwigi

Dh. Z. Piastonówna, szkoła II.

II. im. M. Konopnickiej

Dh. M. Wiltoszówna, Brzeziny.

Drużyny męskie:

Kom. Hufca

Dh. P. Mańka, ul. Ligonía 4.

I. im. A. Małkowskiego

Dh. P. Mańka, ul. Ligonía 4.

II. im. J. Sobieskiego

Dh. P. Mańka, ul. Ligonía 4.

III. im. T. Kościuszki

Dh. K. Bąk, ul. Teodora Trautmana.

BIELSKO.

KPH. przy druž, miejscowych

Dh. Afanasowicz, szkoła przem.

Drużyny żeńskie:

I. im. M. Konopnickiej

Dh. I. Gorączkówna, 3-go Maja 17.

Drużyny męskie:

Kom. Hufca

Dh. R. Koncki, szkoła przemysł.

I. im. T. Kościuszki

Dh. S. Sułkowski, gimn. polsk.

II. im. J. Poniatowskiego

Dh. K. Gierler, szkoła przemysł.

III. im. Pułaskiego

Dh. S. Rajman, szkoła wydź.

BIELSZOWICE.

KPH. przy druž, miejscowych

Dh. inż. Strzeszewski, Dyrekcja kopalni.

Drużyny żeńskie:

I. im. M. Konopnickiej

Dh. K. Nowaczykówna, szkoła II.

II. im. Orłat Lwowskich

Dh. B. Fabianówna, szkoła III.

III. im.

Dh. K. Palenżanka, szkoła I.

Drużyny męskie:

I. im. J. Poniatowskiego

Dh. Kowalczyk.

II. im. T. Kościuszki

Dh. T. Sepera.

III. im. Z. Czarnego

Dh. St. Pystek.

BOBROWNIKI.

Drużyny żeńskie:

I. im. M. Konopnickiej

Dh. D. Jarecka, szkoła.

Drużyny męskie:

I. im. A. Mickiewicza

Dh. Muszala, szkoła.

BOGUSZOWICE

Drużyny męskie:

I. im. J. Piłsudskiego

Dh. K. Hampel, szkoła.

BYTKÓW.

Drużyny żeńskie:

I. im. Kr. Jadwigi

Dh. L. Piotrowska, ul. Michałkowicka 33.

Drużyny męskie:

Kom. Hufca

Dh. P. Wróbel, ul. Michałkowicka 33

I. im. A. Małkowskiego

Dh. P. Matysik, ul. Szkolna.

BYKOWINA.

Drużyny żeńskie:

I. im. Kr. Jadwigi

Dh. J. Siedlikówna, szkoła.

CIESZYN.

KPH. przy druž, miejscowych

Ks. prał. J. Londzin, senator.

Drużyny żeńskie:

Kom. Hufca

Dh. J. Pietraszewska, szk. rol.

I. im. E. Plater

Dh. E. Szarzecówna, semin. żeńsk. (J. Więckówna).

II. im. Kr. Jadwigi

Dh. A. Bobkówna, ul. Ciężarowa.

III. im. M. Konopnickiej

Dh. W. Mamicówna, gimn. żeńsk.

IV. im. Pustowojtówny

Dh. A. Szurmanówna, szk. handl.

Drużyny męskie:

Kom. Hufca

- Dh. Kisza, ul. Haazego I.
 I. im. K. Pułaskiego
 Dh. K. Kaczorowski, gimn. polsk.
 II. im. J. Hallera
 Dh. A. Gaś, semin. w Bobku.
 III. im. T. Kościuszki
 Dh. W. Roger, ul. Sienkiewicza 10.
 IV. J. Kilińskiego
 Dh. L. Moździara, Błogodzka 12.
 V. im. H. Sienkiewicza
 Dh. E. Zaręba, gim. polsk.

CHORZÓW.

KPH. przy druž. miejscowych
 Dh. Golla, Chorzów.

Drużyny żeńskie:

- I. im.
 Dh. M. Kucianka, F. Zw. Azot.
 II. im.
 Dh. K. Nowaczykówna, szkoła.

Drużyny męskie:

- I. im. H. Dąbrowskiego
 Dh. K. Kubica, ul. Szopena 7.

CHWAŁOWICE.

Drużyny żeńskie:

- I. im.
 Dh. A. Pukowcówna, szkoła.

Drużyny męskie:

- I. im. Z. Czarnego
 Dh. J. Pukowiec, szkoła I.

CZARNA HUTA.

Drużyny męskie:

- I. im. R. Trauguta
 Dh. Rutkowski, szkoła.

GISZOWIEC.

Drużyny żeńskie:

- I. im. Kr. Jadwigi
 Dh. F. Florekówna, szkoła I.

Drużyny męskie:

- I. im. C. Hallera
 Dh. J. Hęski, szkoła.
 II. im. T. Kościuszki
 Dh. K. Seweryn, szkoła.

GODULA.

Drużyny żeńskie:

- I. im.
 Dh. W. Wiatrówna, szkoła pow.

Drużyny męskie:

- I. im. K. Wielkiego.
 Dh. E. Respondek, ul. 3-go Maja.

HAJDUKI (Wielkie i Nowe)

KPH. przy druž. miejscowych
 Dh. K. Grzesik, urząd gminny.

Drużyny żeńskie:

- I. im. Kr. Jadwigi
 Dh. S. Sadowska, szkoła I.
 II. im. M. Konopnickiej
 Dh. M. Widerówna, ul. Kaliny,
 szkoła VII.
 III. im. Św. Teresy
 Dh. P. Rakówna, ul. Krakowska 21.

Drużyny męskie:

- I. im. J. Poniatowskiego
 Dh. P. Ciastuła, szkoła.
 II. im. Z. Czarnego
 Dh. W. Szołtysik, Krakowska 120.
 I. Nowe Hajduki im. T. Kościuszki
 Dh. I. Magiera, szkoła ewang.

JANÓW.

Drużyny żeńskie:

- I. im.
 Dh. W. Szyszkowiczówna, szkoła
 pow. II.

JAŚKÓWICE.

Drużyny żeńskie

- I. im.
 Dh. H. Kuszevska, szkoła.

JEJKOWICE.

Drużyny żeńskie:

- I. im. Kr. Jadwigi
 Dh. Z. Sadowska, szkoła.

Drużyny męskie:

- I. im. J. Słowackiego
 Dh. K. Krawczyk, szkoła.

KRÓLEWSKA HUTA.

Centralny Zarząd KPH.

Dh. N. Harasiewiczowa, ul. Sobieskiego 10, tel. 15-42.

KPH. hufca żeńskiego

Dh. N. Harasiewiczowa, ul. Sobieskiego 10.

KPH. przy druż. im. Czachowskiego

Dh. Gordon, ul. Jagiellońska 2.

KPH. przy drużynie B. Chrobrego

Dh. Zieliński, ul. 3-go Maja 86.

KPH. przy druż. im. Czarneckiego

Dh. Bobiński, ul. Rynek 3.

Drużyny żeńskie:

Komenda Hufca

Dh. J. Chojnacka, ul. Gimnazjalna 4.

I. im. Kr. Jadwigi

Dh. Sogółkówna, szkoła pow. XV.

II. im.

Dh. Ł. Maryskówna, szkoła pow. V.

III. im. Ks. Wandy

Dh. K. Kossowska, Katowice, ul. Mieleckiego 10.

IV. im. E. Plater

Dh. M. Markówna, Miejskie gimn. żeńskie.

V. im. Grażyny

Dh. J. Urbanowa, Gimnazjalna 5.

Drużyny męskie:

Komenda Hufca

Dh. E. Partyka, ul. 3-go Maja

I. im. B. Chrobrego

Dh. A. Malajka, ul. Styczyńskiego 60.

III. im. D. Czachowskiego

Dh. N. Kaleta, gim. mat.-przyrodn.

IV. im. S. Czarneckiego

Dh. A. Bienek, miejska szk. handl.

KAMIEŃ

Drużyny męskie:

I. im. B. Chrobrego

Dh. A. Owczarek, ul. Główna 13.

KALETY.

Drużyny męskie:

I. im. T. Kościuszki

Dh. J. Olszówka, szkoła.

KOZŁOWA GÓRA.

Drużyny męskie:

I. im. S. Czarneckiego

Dh. R. Broll, urzęd. gminny.

KNURÓW.

Drużyny żeńskie:

I. im. Kr. Jadwigi

Dh. J. Makulecówna, Kościuszki 2.

Drużyny męskie:

I. im. H. Dąbrowskiego

Dh. K. Knyra, ul. Dworcowa 12.

KOPALNIA EMMY.

Drużyny męskie:

I. im. T. Kościuszki

Dh. E. Wiluś, ul. Kopernika 63.

KOPALNIA ROEMER.

Drużyny męskie:

I. im. T. Kościuszki

Dh. R. Nowak, szkoła.

KOCHŁOWICE.

Drużyny żeńskie:

I. im. Kr. Jadwigi

Dh. A. Jaskulska, szkoła III.

Drużyny męskie:

I. im. T. Kościuszki

Dh. Fr. Welk, szkoła.

II. im. Ks. Damrota

Dh. Kasperczyk, Radoszowska 50.

KOŃCZYCE.

Drużyny żeńskie:

I. im. Kr. Jadwigi

Dh. O. Adamcówna, Górnicza 2I.

Drużyny męskie:

I. im.

Dh. Liszka, szkoła.

KOSTUCHNA.

Drużyny męskie:

I. im. P. Słowackiego

Dh. E. Grzesina, ul. Szkolna 62.

KOSZĘCIN.

Drużyny męskie:

- I. im. A. Mickiewicza
Dh. S. Pranzu, szkoła

KOKOTY.

Drużyny męskie:

- I. im. A. Mickiewicza
Dh. Makarowicz, szkoła.

LASOWICE.

Drużyny męskie:

- I. im. J. Piłsudskiego
Dh. M. Such, szkoła.

LIGOTA RYBNICKA.

Drużyny żeńskie:

- I. im. Z. Chrzanowskiej
Dh. U. Gruszczyńska, szkoła.

Drużyny męskie:

- I. im. St. Żółkiewskiego
Dh. T. Kuśa, szkoła.

LUBLINIEC.

- KPH. przy druž. miejscowych
Dh. Ks. J. Szymała, Zakład dla
Um. Chorych

Drużyny męskie:

- Kom. Hufca
Dh. L. Kłama, szkoła.
I. im. T. Kościuszki
Dh. W. Jesionowski, Gimnazjum.
II. im. A. Mickiewicza
Dh. Krzyszkowski, szkoła.

LIPINY.

- KPH. przy druž. miejscowych
Dh. Nacz. Lazar, urzą gminny.

Drużyny żeńskie

- I. im. M. Konopnickiej
Dh. G. Smerczekówna, św. Jana 1.

Drużyny męskie:

- I. im. A. Mickiewicza
Dh. L. Gniłka, ul. św. Józefa 4.
II. im. J. Sobieskiego
Dh. I. Knura, ul. św. Jana 3.

LUBSZA.

Drużyny męskie:

- I. im. H. Sienkiewicza
Dh. Szulc, szkoła.

ŁAGIEWNIKI.

KPH. przy druž. męskich

- Dh. Maternowski, szkoła.

Drużyny męskie:

- I. im. T. Kościuszki
Dh. I. Szneski, ul. Kościelna 46.

ŁAZISKA GÓRNE.

Drużyny żeńskie:

- I. im.
Dh. F. Kasprzakówna, szkoła I.
II. im.
Dh. F. Tomankówna, szkoła II.

Drużyny męskie:

- I. im. T. Kościuszki
Dh.

MAŁA DĄBRÓWKA.

- KPH. przy druž. męskich
Dh. Gomółka, szkoła.

Drużyny męskie:

- I. im. T. Kościuszki
Dh. E. Kalinowski, ul. Siemianowicka 8.
II. im.
Dh. T. Bizerski, szkoła III.

MIASTECZKO.

Drużyny męskie: •

- I. im. T. Kościuszki
Dh. Reginek, szkoła.

MICHĄLKOWICE.

Drużyny żeńskie:

- I. im.
Dh. J. Maliczakówna, szkoła pow.

Drużyny męskie:

- I. im. H. Dąbrowskiego
Dh. Anders.

MIKOŁÓW.

KPH. przy druż. miejscowych
Dh. Dr. Włoczewski, Mikołów.

Drużyny żeńskie:

Kom. Hufca

Dh. O. Chwastkówna, gimnazjum.

I. im. Curie-Skłodowskiej

Dh. O. Chwastkówna, gimnazjum.

Drużyny męskie:

Kom. Hufca

Dh. J. Czerniak, szkoła.

I. im. J. Poniatowskiego

Dh. Knapik, szkoła

II. im. K. Miarki

Dh. Hepner, szkoła.

III. im. T. Kościuszki

Dh. Jastrzębski, gimnazjum.

MURCKI.

Drużyny męskie:

I. im. T. Kościuszki

Dh. A. Wróbel, ul. Katowicka 3.

MYSŁOWICE.

KPH. przy druż. miejscowych
Dh. E. Świdzińska, ul. Mikołowska.

Drużyny żeńskie:

Kom. Hufca

Dh. M. Krasowska, semin. żeńsk.

I. im. Kr. Jadwigi

Dh. A. Holikówna, semin. żeńskie.

II. im. M. Konopnickiej

Dh. J. Stuglikówna, Oświęcim, ul. Porębska 506.

III. im. Kr. Wandy

Dh. J. Klimczakówna, sem. żeńsk.

IV. im.

Dh. E. Birówna, gimn. żeńskie.

Drużyny męskie:

Kom. Hufca

Dh. J. Pańkowski, szkoła I.

I. im. J. Poniatowskiego

Dh. Greiss, ul. Polna 3.

II. im. A. Mickiewicza

Dh. A. Szpyrka, semin. naucz.

III. im. J. Kilińskiego

Dh. H. Uramowicz, semin. naucz.

IV. im. C. Hallera

Dh. P. Buczek, ul. Piaskowa 10.

V. im. T. Kościuszki

Dh. Skrzypek, ul. Bliny 7.

I. wodna im. Adm. Dickmana

Dh. P. Buczek, ul. Piaskowa 10.

NAKŁO.

Drużyny męskie:

I. im. J. Słowackiego

Dh. Jachimowski, szkoła.

NIWKA.

KPH. przy druż. miejscowych

Dh. Ks. Szamb. Gola, Probostwo.

Drużyny żeńskie:

I. im. Kr. Jadwigi

Dh. M. Habilewiczówna, Różdzień,
ul. Piłsudskiego 2.

Drużyny męskie:

I. im. T. Kościuszki

Dh. Dr. Krupiński, Nivka.

NIKISZOWIEC.

Drużyny żeńskie:

I. im. M. Konopnickiej

Dh. M. Szuberówna, szkoła I.

Drużyny męskie:

I. im. Orłat Lwowskich

Dh. M. Szuberówna, szkoła I.

II. im.

Dh. A. Zieliński, Katowice, ul. Marjacka 1.

NOWA WIEŚ.

Drużyny żeńskie:

Kom. Hufca

Dh. I. Bólówna, Bykowina, szkoła.

I. im. Kr. Jadwigi

Dh. Z. Mrowcówna, semin. żeńsk.

II. im. Kr. Jadwigi

Dh. M. Pawlikówna, szkoła II.

Drużyny męskie:

Kom. Hufca

Dh. A. Aleksa, urząd gminny.

I. im. J. Rymera

Dh. W. Myszer, szkoła.

II. im. A. Mickiewicza

Dh. Szymura, szkoła II.

- III. im. J. Sobieskiego
Dh. J. Czopp, szkoła II.
IV. im. Moniuszki
Dh. Paprotny, szkoła.

NOWY BYTOM.

- Drużyny żeńskie
I. im. Kr. Jadwigi
Dh. E. Berezowska, ul. Hallera 6.
II. im. T. Kościuszki
Dh. K. Plutówna, szkoła I.
Drużyny męskie:
Kom. Hufca
Dh. Z. Stebelski, szkoła.
I. im. P. Niedurnego
Dh. E. Chowański, gimnazjum.
II. im. T. Kościuszki
Dh. W. Skoczylas, szkoła II.

ORZEGÓW.

- Drużyny męskie:
I. im. T. Kościuszki
Dh.

OLSZYNA.

- Drużyny męskie:
I. im. T. Kościuszki
Dh. Ł. Klama, szkoła (Lubliniec).

PARUSZOWIEC.

- KPH. przy druż. miejscowych
Dh. Szymera Emanuel.
Drużyny żeńskie:
I. im. E. Plater
Dh. Z. Rozwadowska, szkoła.
Drużyny męskie:
I. im. Z. Czarnego
Dh. K. Wolnik Kolonja.

PSZCZYNA.

- Drużyny męskie:
Kom. Hufca
Dh. K. Maciejczyk, szkoła.
I. im. T. Kościuszki
Dh. K. Latusek Paweł, ul. Mikołowska 10.

- II. im. S. Tarkowskiego
Dh. B. Myszer, gimnazjum (Stara-
wieś ad Pszczyną).

RADZIONKÓW.

- Drużyny żeńskie
I. im. E. Platerówny
Dh. J. Walówna, szk. Mickiewicza.
Drużyny męskie:
I. im. H. Dąbrowskiego
Dh. T. Broniec, szkoła I.

REPTY STARE.

- Drużyny męskie:
I. im. Ks. Damrota
Dh. E. Konopka, szkoła.

ROJCA.

- Drużyny męskie:
I. im. St. Czarnieckiego
Dh. Fr. Jurczyk, ul. Artura 5.

RUDA.

- Drużyny żeńskie:
Kom. Hufca
Dh. C. Jakubówna, Hotel Piast.
I. im.
Dh. E. Lossanka, ul. Słowackiego 10.
II. im.
Dh. H. Stadnicka, Hotel Piast.
III. im.
Dh. C. Jakubówna, Hotel Piast.
Drużyny męskie:
Kom. Hufca
Dh. E. Nitsche, ul. Bytomska 2.
I. im. B. Głowackiego
Dh. P. Piprek, magistrat.
II. im. J. Słowackiego
Dh. W. Paluch, ul. Starowiejska.
III. im. T. Kościuszki
Dh. T. Czudek, gimnazjum.

RYBNIK.

- KPH. przy druż. miejscowych
Dh. Dr. Wiendlocha, Zakład dla
Umysł. Chor.

Drużyny żeńskie:

- I. im.
Dh. Klamówna.
- II. im. E. Plater
Dh. M. Zubrzycka, szkoła I.

Drużyny męskie:

- Kom. Hufca
Dh. J. Pukowiec, Chwałowice, szkoła.
- I. im. A. Mickiewicza
Dh. W. Kotula, ul. Larysza 11.
- II. im. Z. Czarnego
Dh. R. Gorywoda, ul. Piasta 3.
- III. im. H. Sienkiewicza
Dh. K. Szeliga, gimnazjum.
- IV. im. Janasa
Dh. K. Sobolewski, szkoła pow.

RYDUŁTOWY.

Drużyny męskie:

- I. im. T. Kościuszki
Dh. E. Węglarzówna, szkoła II.
- II. im. S. Czarneckiego
Dh. K. Rożdżan, szkoła I.

STARY BIERUŃ.

Drużyny męskie:

- I. im. T. Kościuszki
Dh. S. Wójcik, szkoła.

SZARLEJ.

Drużyny żeńskie:

- I. im. Kr. Jadwigi
Dh. M. Zmarzówna, ul. Miarki 16.

Drużyny męskie:

- I. im. Damrota
Dh. J. Langfort, Kamień, ul. Główna 52.
- II. im. T. Kościuszki
Dh. Z. Rabus, ul. Gimnazjalna 15.
- III. im. Z. Czarnego
Dh. J. Wicik, ul. Szkolna 1.

SIEMIANOWICE.

Drużyny męskie:

- I. im. J. Poniatowskiego
Dh. Miodyński, szkoła Staszica.

SOLARNIA.

Drużyny męskie:

- I. im. S. Czarneckiego
Dh. R. Rzemieniecki, szkoła.

SUCHA GÓRA.

Drużyny męskie:

- I. im. J. Zamojskiego
Dh. Kaleta, Sucha Góra.

SŁUPNA.

Drużyny męskie:

- I. im. J. Hallera
Dh. A. Lux, Mysłowice, ul. Polna 15.

STRZYBNICA.

Drużyny męskie:

- I. im. J. Poniatowskiego
Dh. Skrzypczak, szkoła.

ŚWIĘTOCHŁOWICE.

Drużyny żeńskie:

- Kom. Hufca
Dh. Durkalcówna, Lipiny, ul. Król.-Hucka 7.
- I. im. Kr. Jadwigi
Dh. M. Torzówna, Bytomska 13.

Drużyny męskie:

- Kom. Hufca
Dh. T. Piechaczek, ul. Wolności 8.
- I. im. P. Niedurnego
Dh. T. Piechaczek, ul. Wolności 8.
- II. im. J. Poniatowskiego
Dh. A. Wyciślik, ul. Fogta 19.

TARNOWSKIE GÓRY.

- KPH. przy druž. miejscowych
Dh. T. Broniec, szkoła.

Drużyny żeńskie

- Hom. Hufca Stare Chechło
Dh. H. Karśniewiczówna, szkoła.
- I, im. Kr. Wandry
Dh. S. Mrazkówna, ul. Lubliniecka, gimnazjum.

Drużyny męskie:

Kom. Hufca

Dh. W. Jojko, szkoła I.

I. im. W. Janasa

Dh. E. Szymczak, gimnazjum.

II. im. K. Chodkiewicza

Dh. J. Kamiński, seminarjum.

III. im. St. Żółkiewskiego

Dh. A. Kamiński, gimnazjum.

IV. im. J. Sobieskiego

Dh. E. Pieczko, szkoła górnicza.

TYCHY.

Drużyny żeńskie

I. im. Kr. Jadwigi

Dh. J. Cepokówna, urząd gminny.

Drużyny męskie:

I. im. B. Chrobrego

Dh. A. Hnida, ul. Kościelna 15.

WEŁNOWIEC.

Drużyny żeńskie:

I. im. M. Konopnickiej

Dh. E. Wolnówna, Plac Miarki 5.

Drużyny męskie:

I. im. T. Kościuszki

Dh. O. Kozioł, Kolonja.

WIELKA DABRÓWKA.

KPH. przy drużynie męskiej

Drużyny męskie:

I. im. J. Poniatowskiego

Dh. J. Pajer, szkoła.

Dh. Szymonek Piotr, Urz. Okręg.

WIELKIE PIEKARY.

Drużyny męskie:

I. im. J. Kilińskiego

Dh. T. Zarzącki, ul. Radzionkowska 30.

WODZISŁAW.

Drużyny męskie:

I. im. W. Janasa

Dh. W. Król, ul. Wałowa 26.

WYRY.

Drużyny męskie:

I. im. T. Kościuszki

Dh. A. Pucher, gimnazjum.

S T A T U T

Śląskiego Oddziału Związku Harcerstwa Polskiego.

I. Nazwa i siedziba.

Par. 1. Stowarzyszenie nosi nazwę „Śląski Oddział Z. H. P.” i jest częścią składową ogólnopolskiej organizacji Z. H. P., działa na terenie Śląska w granicach ustalonych przez N. R. H., z zachowaniem miejscowych przepisów o stowarzyszeniach i zgodnie ze statutem Z. H. P., zatwierdzonym dnia 2 lipca 1923 r. za Nr. B. S. 1186/23 oraz z uwzględnieniem zmian, jakie będą w tym stacucie wprowadzone, a nadto zgodnie z regulaminami obowiązującymi w Z. H. P.

Zarząd Oddziału ma siedzibę w Katowicach.

II. Cel.

Par. 2. Oddział w myśl statutu Z. H. P. ma na celu: 1) wychowanie młodzieży w kierunku urabiania charakterów, rozwijania dzielności fizycznej, pielęgnowania uczuć narodowych, kształcenia umysłów i zaprawiania do życia społecznego, w czym współdziała z rodziną i szkołą, 2) dążenie do utrzymania wśród swych członków i rozpowszechniania harcerskiego trybu życia i służby obywatelskiej.

III. Środki.

Par. 3. Do osiągnięcia tych celów Oddział Z. H. P. zmierza:

1. Przez zakładanie, organizowanie i popieranie, na podstawie poszczególnych regulaminów uchwalonych przez naczelne władze harcerskie:
 - a) drużyn, kół, zrzeszeń harcerskich i drużyn wilcząt (zuchów),
 - b) Kół Przyjaciół Harcerstwa;
2. przez czynną pomoc w organizowaniu w drużynach gier i zabaw, ćwiczeń gimnastycznych, ćwiczeń polowych i strzeleckich, wycieczek i kolonji letnich, obozów, kursów, zlotów, wykładów, gawęd, zebrań towarzyskich, przedstawień, wystaw, przez zakładanie kas oszczędności, współdzielni, bibliotek, warsztatów, przez wydawanie pism i książek, organizowanie przedsiębiorstw dochodowych i t. p.

Działalność powyższą Oddział rozwija w wypadkach przewidzianych przez prawo, na zasadzie koncesyj, uzyskanych od właściwych władz, lub na podstawie odrębnych statutów we właściwej drodze zatwierdzonych.

IV. Członkowie.

— Par. 4. Członkowie Oddziału Z. H. P. dzielą się na: a) czynnych, b) współdziałających, c) starszych harcerzy i d) młodzież harcerską.

Par. 5. Członkowie Oddziału Z. H. P. korzystają ze wszystkich praw, przewidzianych w statucie Z. H. P. dla jego członków.

(Par. 6. Członkami czynnymi Oddziału są wszyscy członkowie czynni, zamianowani przez Naczelnictwo Z. H. P., mieszkający na terenie Oddziału i zarejestrowani przez Zarząd Oddziału.

Par. 7. Obowiązkiem członka czynnego Oddziału jest: a) branie udziału w czynnej pracy harcerskiej na terenie Oddziału, b) zachowy-

wanie prawa harcerskiego i c) opłacanie rocznej składki zgodnie z par. 7 statutu Związku Harcerstwa Polskiego.

Par. 8. Członkowie czynni Oddziału mają czynne i bierne prawo wyborcze do wszystkich władz Oddziału.

Par. 9. Członkami współdziałającymi mogą zostać: 1) pełnoletnie osoby, narodowości polskiej, współdziałające w pracy harcerskiej, przyjęte przez Zarząd Oddziału lub przez upoważnione do tego Zarządy Kół Przyjaciół i opłacające zadeklarowaną przez siebie składkę, nie mniejszą jednak, niż ustalona zgodnie z par. 7 statutu Z. H. P.; 2) popierające harcerstwo osoby prawne, w szczególności zaś: stowarzyszenia pedagogiczne, gimnastyczne, sportowe i t. p., przyjęte przez Zarząd Oddziału i opłacające zadeklarowaną przez siebie składkę, zgodnie z par. 7 statutu Związku Harcerstwa Polskiego.

Par. 10. Członkowie współdziałający Oddziału na podstawie regulaminu: a) tworzą przy drużynach lub hufcach Koła Przyjaciół Z. H. P., a przy Zarządzie Oddziału Radę Opiekującą, b) mają bierne prawo wyborcze do wszystkich władz Oddziału i c) do sprawowania czynnego prawa wyborczego wybierają na Zjazd Oddziału po jednym delegacie na 50 członków współdziałających danego Koła. Koła mniej liczne wybierają również jednego delegata. Należące do Z. H. P. osoby prawne wysyłają na Zjazd Oddziału po jednym delegacie.

Par. 11. Starszymi harcerzami (harcerkami) zostają: a) byli pełnoletni wychowawcy drużyn harcerskich, zarejestrowani w Komendzie Chorągwi, b) inne osoby pełnoletnie o harcerskim typie życia, przyjęte przez Kom. Chor. względnie przez Zarząd zrzeszenia Starszego Harcerstwa, na podstawie osobnego regulaminu, zatwierdzonego przez naczelne władze harcerskie.

Par. 12. Starsi harcerze mają bierne prawo wyborcze do wszystkich władz Oddziału Z. H. P., a do sprawowania czynnego prawa wyborczego wybierają na Zjazd Oddziału jednego delegata na 25 członków danego zrzeszenia, zarejestrowanego w Komendzie Chorągwi. Koła mniej liczne wysyłają również jednego delegata.

Par. 13. Młodzież harcerska jest przyjmowana do drużyn harcerskich za zezwoleniem pisemnem rodziców lub opiekunów, młodzież zaś szkolna musi mieć także pozwolenie władz szkolnych. Młodzież harcerska korzysta ze wszystkich urzędzeń Z. H. P., nie ma jednak ani czynnego, ani biernego prawa wyborczego.

Par. 14. Członek Z. H. P. pragnąc ustąpić z organizacji, powinien złożyć do Zarządu Oddziału (członek czynny), lub odpowiedniego Koła Przyjaciół (członek współdziałający), lub też zrzeszenia Starszego Harcerstwa (starszy harcerz) odpowiednią deklarację i zwrócić posiadane odznaki i legitymacje, oraz uregulować wszystkie sprawy związane z obowiązkami wobec organizacji. Członek czynny musi ponadto uzyskać zwolnienie od Naczelnictwa.

Par. 15. Zarząd Oddziału może zawiesić członków czynnych oraz usunąć z organizacji Z. H. P. członków K. P. H. i Zrzeszeń Starszego Harcerstwa — oraz członków, należących do kategorii młodzieży harcerskiej, którzy: a) popełnili czyn niehonorowy, lub czyn, stojący w sprzeczności z zasadami Z. H. P., b) nie stosują się do ustaw i regulaminu wew. Z. H. P., c) zalegają ze składkami więcej, niż pół roku. O usunięciu członka czynnego z organizacji decyduje N. Z. H. P.

W wypadku przewidzianym w punkcie a) Zarząd winien przekazać sprawę do Sądu Harcerskiego Oddziału. O ile zawieszenie nastąpiło za czyn niehonorowy, od wyroku tego Sądu Oddziału przysługuje prawo odwołania się do Naczelnego Sądu Harcerskiego (par. 13 statutu ZHP).

IV. Władze Oddziału Z. H. P.

Par. 16. Władzami Oddziału są:

- 1) Naczelne Władze Z. H. P.,
- 3) Zarząd Oddziału,
- 3) Zarządu Oddziału,
- 4) Komisja Rewizyjna Oddziału,
- 5) Sąd Harcerski Oddziału.

Par. 17. Naczelne władze Z. H. P. decydują w sprawach ogólnych Związku zgodnie ze statutem Z. H. P. i regulaminami Z. H. P., oraz w zakresie spraw, podlegających zatwierdzeniu władz naczelných Z. H. P. na mocy niniejszego statutu.

Par. 18. Do kompetencji Zjazdu Oddziału należy: a) wybór członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Harcerskiego Oddziału, b) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań z działalności Oddziału, c) uchwalanie budżetu na rok następny, d) decydowanie o zmianach statutu Oddziału oraz o likwidacji tegoż i przedstawianie tych uchwał Naczelniectwu, za pośrednictwem Zarządu do zatwierdzenia, e) Zjazd Oddziału ma prawo na członków Oddziału nakładać opłaty dodatkowe ponad opłaty uchwalane przez naczelną władzę harcerską, f) decydowanie we wszystkich innych sprawach Oddziału, jakie przedłoży Zarząd lub za jego pośrednictwem członkowie Oddziału.

Uwaga: Członkowie Oddziału powinni przynajmniej na 10 dni przed Zjazdem zgłaszać do Zarządu Oddziału wnioski, które mają być przedstawione Zjazdowi z opinią Zarządu.

Par. 19. Zwyczajny Zjazd Oddziału odbywa się raz do roku, najpóźniej w marcu zwołuje go Zarząd Oddziału. Nadzwyczajny Zjazd zwołuje Zarząd Oddziału z własnej inicjatywy, oraz na żądanie: Naczelniectwa Z. H. P. i Komisji Rewizyjnej Oddziału.

Par. 20. Zjazdy Oddziału są zwoływane przez ogłoszenie przynajmniej w jednej gazecie, wychodzącej w siedzibie Zarządu Oddziału, z podaniem do wiadomości członków przynajmniej na dwa tygodnie przed dniem Zjazdu, terminu i miejsca Zjazdu, oraz porządku obrad.

Par. 21. Zjazd Oddziału jest prawomocny w obecności połowy członków uprawnionych do wzięcia w nim udziału. W razie niedojścia do skutku zebrania w pierwszym terminie, zebranie to zwołane z tym samym porządkiem obrad w drugim terminie jest prawomocne bez względu na liczbę obecnych. Drugi termin może być o $\frac{1}{2}$ godziny późniejszy od pierwszego.

Par. 22. W Zjeździe Oddziału biorą udział: a) wszyscy członkowie Zarządu Oddziału, Komisji Rewizyjnej i Sądu Harcerskiego, b) wszyscy członkowie czynni w danym oddziale zarejestrowani, c) wszyscy pełnoletni przodownicy Z. H. P., zarejestrowani w Oddziale, o ile przynajmniej mniej w ciągu roku, poprzedzającego zebrania, kierowali drużynami, lub hufcami, lub też prowadzili odpowiedzialną pracę w Komendzie Chorągwi lub w Komendzie Hufca, d) delegaci zrzeszeń starszego harcerstwa, e) delegaci Kół Przyjaciół, f) delegaci osób prawnych, będących członkami współdziałającymi oddziału.

Par. 23. Zarząd Oddziału składa się: a) nie mniej niż z 9 i nie więcej niż 21 członków, wybieranych na trzy lata przez Zjazd Oddziału, Komendanta Chorągwi Męskiej i Komendantki Chorągwi Żeńskiej oraz z osób kooptowanych na jeden rok w ogólnej liczbie, nie większej niż 9.

Par. 24. Trzecia część wybranych członków Zarządu Oddziału ustępuje co rok kolejno w terminie dorocznego Zjazdu, w pierwszych dwóch latach przez wylosowanie, a w następnych według starszeństwa wyboru. W razie ustąpienia któregośkolwiek z członków Zarząd uzu-

pełnia się przez kooptację. Członkowie kooptowani pełnią swe funkcje do najbliższego Zjazdu Oddziału. Członek Zarządu Oddziału, który bez usprawiedliwienia się nie wziął udziału w trzech następujących po sobie posiedzeniach, traci swój mandat.

Par. 25. Zarząd po każdorocznem Zjeździe Oddziału wybiera ze swego grona: przewodniczącego Oddziału, jednego lub dwóch jego zastępców. Pozostałe funkcje w Zarządzie obsadzone są na wniosek Przewodniczącego za zgodą Zarządu. Przewodniczący lub jeden z jego zastępców i sekretarz reprezentują Oddział na zewnątrz, podpisują wszystkie pisma i obwieszczenia Oddziału.

Par. 26. Przewodniczący, zastępcy, kierownicy wydziałów, skarbnik oraz w razie potrzeby dwóch członków Z. O. — tworzą Wydział Wykonawczy, który załatwia wszelkie sprawy nie zastrzeżone dla Zjazdu Oddziału lub Zarządu Oddziału. Wszelkie sprawy bieżące załatwiają kierownicy wydziałów w porozumieniu z przewodniczącym. W razie nieporozumienia rozstrzyga Wydział Wykonawczy.

Par. 27. Zwyczajne posiedzenie Zarządu Oddziału odbywają się trzy razy do roku w ustalone przez Zarząd dni i godziny. Zebranie Zarządu Oddziału są prawomocne przy udziale przynajmniej $\frac{1}{3}$ członków, w tej liczbie przewodniczącego lub jego zastępcy. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów.

Par. 28. Zarząd Oddziału w swej działalności stosuje się ściśle do statutu Z. H. P., uchwał Walnych Zjazdów Z. H. P. i Zjazdów Oddziałów, oraz do regulaminów, instrukcji i rozporządzeń władz harcerskich. W szczególności Zarząd Oddziału: a) sprawuje nadzór oraz kontrolę nad poszczególnymi działami pracy, b) unieważnia w razie potrzeby niezgodne z ideologią Harcerstwa, statutem i regulaminami uchwały organizacyjnych ogniw Oddziału, c) zabiega o zebranie i zwiększenie funduszków na potrzeby Oddziału i jego instytucji, d) zarządza tymi funduszami i majątkiem Oddziału, oraz decyduje o celowości wydatkowania pieniędzy, e) układa budżet na rok następny i roczne sprawozdanie i przedkłada je do zatwierdzenia Zjazdowi Oddziału, f) decyduje o nabyciu, pozbywaniu i obciążeniu nieruchomości, oraz przyjmuje darowizny, zapisy i spadki. Postanowienia dotyczące pozbywania i obciążania nieruchomości wymagają zatwierdzenia Naczelnictwa, g) zawiera w imieniu Oddziału wszelkie umowy, dotyczące majątku nieruchomego, lub praw na nieruchomościach, h) wogóle decyduje we wszystkich sprawach, nie zastrzeżonych Zjazdowi Oddziału oraz w sprawach nie przesądzonych statutami i regulaminami Z. H. P.

Par. 29. Wydział Wykonawczy Oddziału odbywa swe posiedzenia przynajmniej raz na miesiąc w ustalone dni i godziny. Do ważności uchwał Wydziału Wykonawczego potrzeba obecności $\frac{1}{3}$ jego członków, w tem przewodniczącego lub jednego z zastępców. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. Zaproszeni na posiedzenia Wydziału Wykonawczego członkowie Zarządu mają głos doradczy.

Par. 30. Wszystkie drużyny i hufce harcerskie na terenie Oddziału w dziedzinie techniczno-organizacyjnej podlegają komendom chorągwi męskiej i żeńskiej. Na czele chorągwi męskiej stoi komendant, na czele zaś chorągwi żeńskiej — komendantka, mianowani przez Naczelnictwo Z. H. P., z pośród przedstawionych przez Zarząd Oddziału kandydatów i kandydatek. Skład Komend, zakres ich działania, sposób powoływania do nich członków, oraz stosunek do organizacji, określają odpowiednie regulaminy.

VI. Komisja Rewizyjna.

Par. 31. Komisja Rewizyjna składa się z 5 osób, wybieranych przez Zjazd Oddziału na rok 1, sprawuje kontrolę nad gospodarką finansową Oddziału i prowadzeniem rachunkowości, sprawdzając książki ka-

sowe przynajmniej raz do roku, o czym składa sprawozdanie na Zjeździe Oddziału. Do prawomocności uchwał Komisji potrzeba 3 osób. braniu.

VII. Sąd Harcerski Oddziału Z. H. P.

Par. 32. Zjazd Oddziału wybiera 5 członków Sądu Harcerskiego dla rozpatrywania 1) spraw członków, znajdujących się pod zarzutem czynu niehonorowego lub czynu, stojącego w jawnej sprzeczności z zasadami Z. H. P. (par. 15 nin. statutu), 2) wszelkich innych ważniejszych spraw, które Zarząd Oddziału przekaże do rozstrzygnięcia temu Sądowi. Sąd wyrokuje w składzie nie mniej niż trzech członków.

VIII. Fundusze Oddziału.

Par. 33. Fundusze Oddziału powstają: a) ze składek członków, b) z opłat od młodzieży harcerskiej, c) z opłat Kół Przyjaciół, d) z zasiłków społecznych i rządowych, e) z przedsiębiorstw, wydawnictw oraz dochodów z majątku Oddziału, f) z ofiar, darowizn, zapisów i t. p.

IX. Koła Przyjaciół Z. H. P.

Par. 34. Koła Przyjaciół powstają w celu moralnej i materialnej opieki nad drużynami, oraz w celu jednania opinii dla ruchu harcerskiego. Za zgodą Zarządu Oddziału dla drużyn danego środowiska może powstać jedno miejscowe Koło Przyjaciół. Koła Przyjaciół powinny być zgłoszone do Z. O., uzyskać tam rejestrację i na wniosek Z. O. uzyskać przyjęcie przez Naczelnictwo do Z. H. P. Koła Przyjaciół winny działać w ramach niniejszego statutu i regulaminów obowiązujących w Z. w. P.

X. Osobowość prawna Oddziału.

Par. 35. Oddział jest osobą prawną i korzysta ze wszelkich z tego tytułu płynących praw. Oddział może posiadać swoją chorągiew, ma prawo używać pieczęci z krzyżem harcerskim, stosownie do statutu i regulaminów Z. H. P.

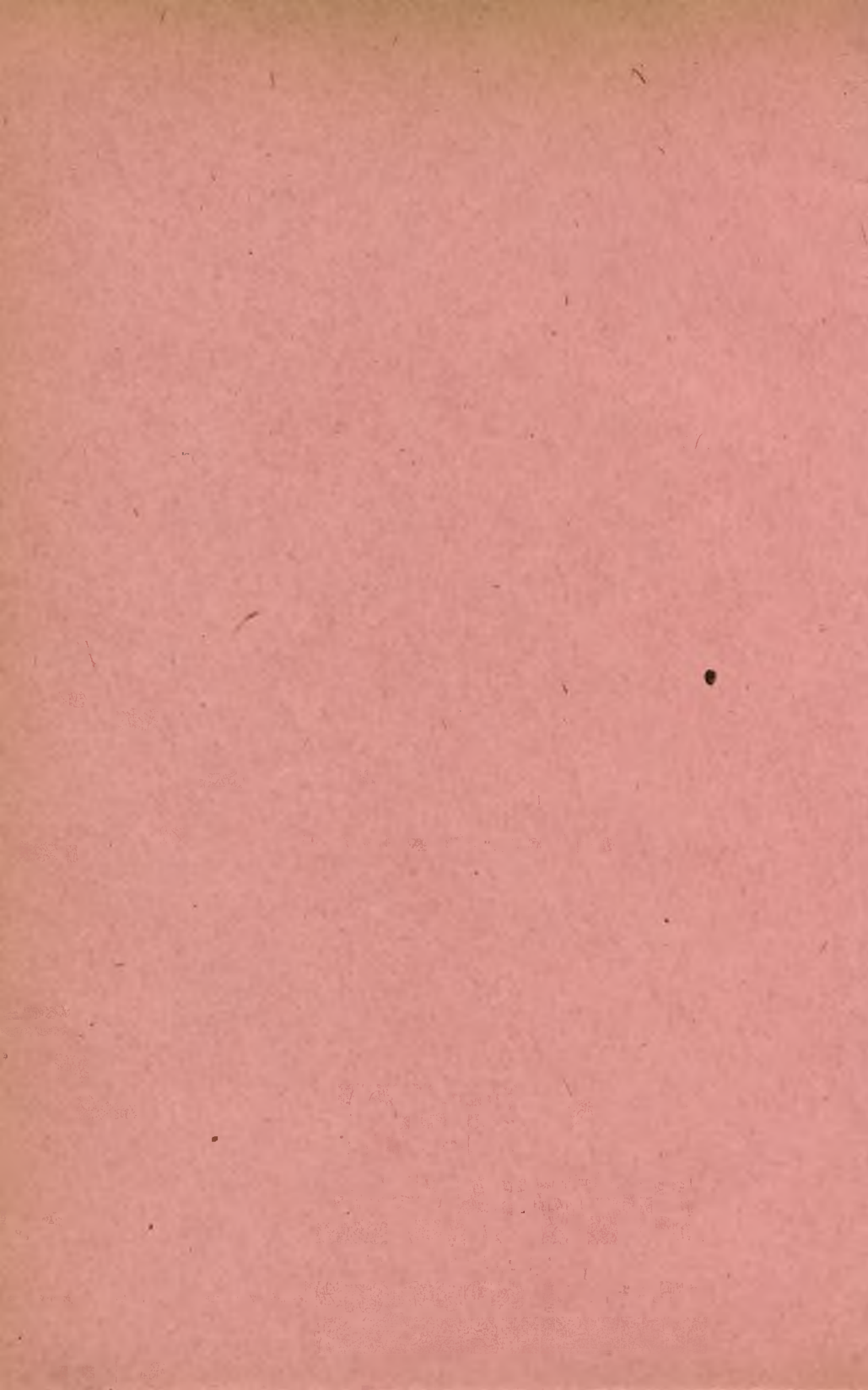
XI. Rozwiązanie Oddziału.

Par. 36. Rozwiązanie Oddziału wymaga zgody $\frac{2}{3}$ obecnych na walnem zebraniu członków, oraz zatwierdzenia tej uchwały przez Naczelnictwo. Niezależnie od tego Oddział może być rozwiązany na mocy uchwały Naczelnej Rady Z. H. P. na przedstawienie Naczelnictwa. W razie rozwiązania Oddziału jego majątek i fundusze przechodzą na rzecz Związku Harcerstwa Polskiego, a o przeznaczeniu tego majątku odpowiedniej organizacji, lub instytucji Z. H. P. decyduje Rada Naczelna Związku Harcerstwa Polskiego.

St. [illegible]

— J. L. L.

Biblioteka Śląska w Katowicach

Id: 0030000929528

II 54044/0/1927

SL